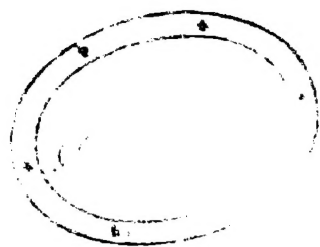

ശ്രീ
കേരളീയഭാഷാകാണ്ഡവലി.

കേരളവർമ്മ

വലിയകോയിത്തമ്പരാം

തിരുമനസ്സിലെ സംസ്കൃതകൃതിയെ

ചു ന ക്ക ര

ഉണ്ണികൃഷ്ണവർവ്വർ

ഭാഷാന്തരാരചയ്ത് അച്ചടിപ്പിച്ചത്.

ഒന്നാം പതിപ്പ് കൂപ്പി—മാംഗ.

ARYA-KALPA-DRUMAM PRESS,

MANNAR,

1083.

ഉപേക്ഷാർക്കു മറ്റുതിപ്പുത്ത പാസ്കുകൾ വ്യാജനിമിത്തങ്ങളാകുന്നു.

✽ സമൂഹം. ✽

ഇതിന്റെ മൂലഗ്രന്ഥകർത്താവായ
മാനാമംഗിമന്ത്രി

കേരളവത്സ

വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ
തിരുമനസ്സിലെ തൂപ്പാടുകളിൽ,
തിരുമനസ്സിലേക്ക് എന്റെ ചേരില-
ുള്ള ആശ്രിതവാത്സല്യത്തിന്റെ-
യും, എനിക്ക് അവിടുത്തേക്കുറി-
ച്ചുള്ള ഭക്തിബലമാനാദികളുടെ-
യും ജ്ഞാപകമായി അനുവാദ-
പ്രകാരം “കേരളീയഭാഷാ-
കംസവധചമ്പു,” എന്നു
നാമകരണം ചെയ്ത,
ഈ പുസ്തകത്തെ
സവിനയംസ-
മൂഹിക്കുന്നു.

ആശ്രിതൻ ഉണ്ണികൃഷ്ണവായുത്ത്.

മഹാമഹിമശ്രീ

കേരളവർമ്മാ സി. എസ്. ഐ., എം. ആർ.

എ. എസ്., എഫ്. ആർ. എച്ച്. എസ്.,

വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ

സർട്ടിഫിക്കറ്റ്.

—0—

തിരുവനന്തപുരം.

എ. മാ. മന്.

എന്റെ കൃതിയായ “കംസവധചംപു,” എന്ന സംസ്കൃതകാവ്യത്തെ നല്ല വ്യക്തതയോടെയും കവിതയുടെ ആയ ചുരുക്കങ്ങൾ വൈദ്യൻ ഉണ്ണികൃഷ്ണവർമ്മർ മണിപ്രവാളത്തിൽ പരിവർത്തനം ചെയ്തുകൊടുത്ത “കേരളീയഭാഷാകാവ്യചംപു,” വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു. വിശിഷ്ട ഗദ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു ചമയോദവിശേഷം വരുത്തിത്തന്നിട്ടുള്ളതിന് ഏറ്റവും ശ്ലാഘ്യതയുണ്ട്. ഇതിലും അധികം സംസ്കൃതപദപ്രയോഗങ്ങളുള്ള ഭാഷാചംപുക്കളെ പള്ളിശ്ശേരിയിലും പരിഷ്കരിക്കും പാഠപുസ്തകങ്ങളാക്കിത്തന്നിട്ടുള്ള സ്ഥിതിയ്ക്ക് ഇതിനേയും ഒരു ടെക്സ്റ്റ് ആക്കുന്നതിന് ആക്ഷേപമുണ്ടാകാനിടയില്ല. ഇതിനെ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയാൽ വായിച്ചു രസിക്കുന്നതിന് സഹായകന്മാർ പലരും ഉണ്ടാകുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തെ മൂലകർത്താവായ എൻറേപ്പേർക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നത് എനിക്കു സന്തോഷം തന്നെ.

കേരളവർമ്മാ.

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ

മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ ബി. എ.

തിരുമനസ്സിലെ

സർട്ടിഫിക്കറ്റ്.

—0—

ചുനക്കര കൃഷ്ണവാര്യരുടെ “കേരളീയഭാഷാകംസവധചം
പു,” ഞാൻ വളരെ സന്തോഷത്തോടെ വായിച്ചു. കവിതാവി
ഷയത്തിൽ വാർയ്ക്കു് സാമാന്യം പരിചയം ഉണ്ടെന്ന് പതിന
ഞ്ചുവർഷം മുമ്പിൽ ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സംഗതി ആകുന്നു.
എന്നാൽ വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിൽ ഇത്രയും സാമർത്ഥ്യം ഉ
ണ്ടെന്ന് എനിയ്ക്കു് മനസ്സിലായിട്ടു് അധികം നാൾ ആയില്ല.
വാര്യരുടെ കവനത്തിനുള്ള അക്ലിഷ്ടത വാസന്തികസ്വപ്നത്തി
ലും കേരളീയഭാഷാകംസവധചംപുവിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.
കവിതയ്ക്കു് ഒരു പ്രത്യേകമായ ആസ്വാദ്യത ഉണ്ടു്. ഈ ചംപു
ഇംഗ്ലീഷുപള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ ഉപഭാഷയിൽ ഒരു പാഠപുസ്തക
മോ മലയാളമുഖ്യപരീക്ഷയ്ക്കു് ഒരു പാഠപുസ്തകമോ ആയിരിപ്പാ
ൻ തക്ക യോഗ്യത ഉള്ളതാകുന്നു.

മാവേലിക്കര,
ഫെബ്രുവരി ൧൯൦൩. } എം. ഉദയവർമ്മാ.

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ
പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകളുടെ
സട്ടിഫിക്കററ്.

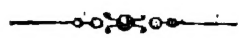
കേരളീയഭാഷാകംസവധചംപു എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ഞാൻ വായിച്ചു നോക്കി. ഇത് സംസ്കൃതഭാഷാസമ്പ്രദായത്തിന് വിരോധംവരാതെ മലയാള ഭാഷയെ ഉപയോഗിച്ചുനിർമ്മിച്ചതെന്ന മലയാളികൾക്ക് പാഠപുസ്തകമാക്കി വയ്ക്കു തക്കതാണെന്ന് കാണുന്നു. പ്രൗഢമായ മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അർത്ഥത്തെ വിട്ടുകുടയാതെ ഇരിപ്പാൻ തത്ത്വജ്ഞാനം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ ഇതിൽ ഇത്രയും സംസ്കൃതപദങ്ങളേതന്നെ വയ്ക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമുണ്ടാകുന്നതല്ലായിരുന്നു. ശുദ്ധമായ സംസ്കൃതപദങ്ങളെ, മലയാളപദങ്ങളേക്കാൾ വിവർത്തിക്കുന്നതിനോടടുത്തു ചിലതു അസാധ്യംതന്നെ എന്നും പറയാം. ഒരു കാവ്യത്തെ തത്ത്വജ്ഞാനം അതിലുള്ള ഭംഗിയും, വ്യംഗ്യരത്നങ്ങൾക്കും പാടുള്ളതോടും കുറവുവരാതെ കഴിയുന്നതെന്നും ചുരുക്കത്തിൽ അതുകൊണ്ട് കൊടുക്കുന്നതെന്നും ഉള്ള തത്വത്തെ ഈ തത്ത്വജ്ഞാനം നല്ലപോലെ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹൃദയന്മാർക്ക് കാന്താസമ്മിതതയാ അറിവിനെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുക എന്ന മുഖ്യപ്രയോജനം ഈ ഗ്രന്ഥംകൊണ്ടു ധാരാളം സാധ്യമാകും. ആകയാൽ താഴെയുള്ള ക്ലാസുകളിൽമാത്രം പഠിച്ചിരിക്കുന്ന കുട്ടികളേക്കാൾ അല്പം ഉയർന്ന ക്ലാസുകളിലുള്ള കുട്ടികൾക്കാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം ഉപയോഗപ്പെടുക.

വേണ്ടസ്ഥാനത്തിനകൽ ഉചിതംപോലെ ഉപയോഗിക്കുന്നതായ സംസ്കൃതം അധികമായിപ്പോയി എന്നുള്ള ആക്ഷേപത്തിന് അവകാശമുണ്ടാകുന്നതല്ല.

ഗദ്യങ്ങളിലും പദ്യങ്ങളിലും ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന ശബ്ദമുതലായ ഗുണങ്ങൾ വായിക്കുന്നവരുടെ മനസ്സിനു പ്രത്യേകം രചികരങ്ങളായിരിപ്പാൻ ശ്രദ്ധിച്ചതു നല്ലവണ്ണം ഫലിച്ചിരിക്കുന്നു,

പട്ടാമ്പി, ഹംവന്ത മിഥുനം ൧൩.	}	നീലകണ്ഠശർമ്മ.
---------------------------------	---	---------------

ആമുഖോപന്യാസം.

ഒരു സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുന്നതിന് തക്കതായ പഠിപ്പോ കവനസാമർത്ഥ്യമോ ഉണ്ടായിട്ടല്ല, ആ തിരുമനസ്സിലെ പ്രീതിലാഭം ഒന്നിനെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചാണ് ഈ തജ്ജിമയ്ക്ക് ഞാനാരംഭിച്ചത്. എന്നാൽ ആദ്യമായി ഇതിന്റെ മൂലഗ്രന്ഥത്തെ എടുത്തുനോക്കിയപ്പോൾ തന്നെ ക്ലേശലേശം കൂടാതെ ശബ്ദാത്മാലങ്കാരാദികളേയും അനേകാത്മങ്ങളേയും വളരെ ഭംഗിയായി അടുക്കിപ്പേർത്തിരിയ്ക്കുന്നു. ആ മഹാനുഭാവന്റെ കൃതിയെ ശരിയായ ഭാഷാപദങ്ങളേക്കൊണ്ട്, തജ്ജിമ ചെയ്ത എനുള്ളത് മന്ദമതിയായ എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ഞ്ഞാലുപമം. എങ്കിലും സ്വഭാവമധുരങ്ങളായ അതിലെ പദങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ചിത്തയെങ്കിലും ചില മലയാളപദങ്ങളേ കൂട്ടിക്കെട്ടിയാൽ “മുല്ലപ്പൂവോടു ചേർത്തന്നാൽ വല്ലനാദും ശിരസ്ഥമാം..” എന്നതുപോലെ “ഇതിനും മാനുഷമാനം ലഭിച്ചേക്കാം..” എന്നാഗ്രഹിച്ച് ഗുരുക്കന്മാർക്കൊക്കെ ഈ വിധത്തിൽ എഴുതിത്തീർത്തു എന്നു ഒളളു. വാസ്തവമായി “വിജ്ഞാനാഭിനന്ദിച്ചു വിജ്ഞാനം സാധുവായ്ക്കു” എന്നുള്ള ആപ്തവാചനംപോലെ “ഇതിനെസ്സംബന്ധിച്ച് അഭിജ്ഞാനാരുടെ അനുഗ്രഹം ഇന്നതാണ്..” എന്നറിയുന്നതുവരെ കുറച്ച് കുണ്ഠിതം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നല്ല, പിന്നീട് ഒന്നാമതായി കവികലശിരോർത്തമായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇതിനെക്കുറിച്ച് അഭിനന്ദിയ്ക്കുകയും അച്ചടിച്ചുപ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന് അനുകമ്പയോടുകൂടി അനുവാദംതന്നു സഹായിയ്ക്കുകയും, മാനുഷമായ മറുചിലരും “ഇതു നന്നായിരിയ്ക്കുന്നു..” എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ “എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം

ഇതിന്റെ ജനനവും സഫലമായി,, എന്നുതന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഈ തജ്ജിമയിൽ അനേകാത്മങ്ങളായ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾക്ക്, ശരിയായ ഭാഷാപദങ്ങൾ ഉല്പാദിക്കുകയും ആയതുതന്നെ പ്രായേണ വൃത്താനുവൃത്തമായും പദാനുപദമായും ഇരിക്കുന്നു എന്നുള്ള വിചാരംകൊണ്ടും ഗീവാണപദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചായി തീർന്നതാണെന്നും മഹാത്മാക്കൾ ഓർമ്മിക്കുന്നു.

ഇതിലെ ഗദ്യങ്ങൾക്ക് “ഭാഷാഭൈരവചരപു,,വിലുള്ള ഗദ്യങ്ങളുടെ രീതിയെ തന്നെയാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, അതിലെ ഭേദങ്ങൾക്ക് നാലുചരണങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ മൂന്നുചരണങ്ങളിലായിട്ട് മൂലഗദ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം അടങ്ങിയതുകൊണ്ടും, മണിപ്രവാളഭേദങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതായ ഒരു ഗ്രന്ഥം ഇതേവരെ കണ്ടും കേട്ടും അറിവില്ലാത്തതുകൊണ്ടും നാലാമത്തെ ചരണം ചേർക്കുന്നതിനായി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഈ തജ്ജിമയെ മുഴുവൻ മൂലഗ്രന്ഥത്തോടുചേർത്ത് പരിശോധിച്ച് ശരിയാക്കുന്നതിനായി, ഒഴിച്ചുകൂടാത്തവയായ അനേകകാല്യഭരണങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ എനിക്കുവേണ്ടി വിലയേറിയ സമയത്തെ ചിലവുചെയ്തിട്ടുള്ള “മാവേലിയ്ക്കരെ “ഉദയവർമ്മ,, തമ്പുരാൻ ബി. എ തിരുമനസ്സിലെ,, അപാരമായ കരുണയ്ക്കു് ഹൃദയപൂർവ്വമായ എന്റെ അനവധി വന്ദനം തന്നെ പ്രതിഫലരൂപമായി പരിണമിക്കട്ടെ.

നല്ലകമ്പ്യക്ഷരംചേർന്നു് ഒന്നാണ്ടുകാപ്പികൾ പകർത്തിത്തന്നതിനുംമറ്റുമായി ഈ പുസ്തകനിർമ്മാണവിഷയത്തിലും സഹായിച്ചിരിക്കുന്ന എന്റെ സരീർവ്വർണ്ണൻ ഹരിപ്പാട്ട് വൈദ്യൻ “ചക്രപാണിമാസ്റ്റർ,, അവർക്കുള്ള സൗകര്യത്തെയും കൃതജ്ഞതയോടുകൂടി ഞാൻ ഓർമ്മിക്കുന്നു.

എന്ന ഗ്രന്ഥകർതാ.

കേരളീയഭാഷ

കൗസവധമലപു.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയേ നമഃ അവിഷ്ണുമസ്തു.
ശ്രീമൽ ഗുരുചരണാരവിന്ദാഭ്യോം നമഃ

ഉപക്രമം.

അരംഭോജാസനമുഖ്യഭേദനിവഹൈ-
സ്സംസോവൃമാനം സഭാ
കരഭോൽഭൂതിമുഖാമലാശയമൻ-
സ്സേനവണ്ണപത്മസ്ഥിതം
ഭംഭോളിപ്രഭമാന്തിശൈലദലനേ
ശ്രോണീതടാധീശ! ഹേ!
ശംഭോ! നിൻപദപത്മമെന്നമകമേ
തോന്നിക്കണേ ശമഭം.

പച്ഛ്വക്താവരനായ മൽഗുരുവരൻ
ശ്രീ രാജരാജാഹപയൻ
നൽപീയൂഷകരൻ നിതാന്തവിമലൻ
സർവ്വജ്ഞപുന്ധാമണിഃ
സർപ്പാധീശപുരാവ്യയായ പുരിയിൽ
പുണ്ണേന്ദുവൽ ഭാസതേ
തല്പാദങ്ങൾ മമാന്തരംഗഗതമാം
ധാന്യത്തെ മദ്ദിക്കണം.

അഷ്ടാംഗവൈദ്യകമഹോദധിമന്ദനംചെ-
 യ്തിഷ്ടാനരൂപമമൃതം സരസം ഗൃഹീതം
 ശിഷ്ടാഗ്രഗണ്യനതിനേ ജനതയ്ക്കു നരകി-
 ക്ഷാമയങ്ങളെയശേഷമകറിടുന്നു.

൨൧

സമ്പത്യാ ദേശികോയം മമ ധരണിപതീ
 രാജരാജന്നമേററം
 കമ്പഭരതചേതൂമാഖണ്ഡലസദൃശലസൽ-
 സൽപ്രതാപാവ്യനായും
 അൻപോടേവക്ഷമാത്മപ്രഥിതഗുണഗണൈ-
 രേകിയും മോദഭാരം
 സമ്പൂർണ്ണശ്രീയശസ്സായ് ചിരതരമിതുപോൽ
 വാഴണേ ശുഭപാണേ!.

൪

അപ്പണ്ണരാശിസഹജൻ ഭുവനപ്രസിദ്ധ-
 നിപ്പാരിലുള്ള കൃതികൾക്കൊരു ദിവ്യരത്നം
 ചിൽപൂരുഷന്റെ പദപങ്കജസേവയൊന്നിൽ
 താല്പര്യമാൻ വിലസുന്നിഹ കേരളാമൃൻ.

൫

ശ്രീമൽ കേരളവർമ്മഭൂമണനിൽ
 തിങ്ങിക്കളിക്കുന്നൊരാ-
 സ്സീമാതിതമഹതപമൊക്കെയറിവാ-
 നാരിന്ന ഭൂമണ്ഡലേ?
 കാമംപോൽ ചിലതൊക്കെയോതുവതിനാ-
 നാഗേശനോ വ്യാഴമോ
 കാമിച്ചാലുമസാധ്യമേവ പുനരീ
 ഞാനെങ്ങിനേ ശക്തനാം?.

൬

തത്താദൃശൻ “മഹിതകേരളകാളിദാസ,”-
 നിത്യാഖ്യയോടു പുകൾപൊങ്ങിയ സൽകവീന്ദ്രൻ
 തീത്തോരു കംസവധചംപുവിലൊട്ടഭാഷ
 ചേർത്തിട്ടുവാനഹമിതാ തുടരുന്നു മന്ദൻ.

൭

പ്രേതധിപ്പെട്ടൊരു രാജഹംസപദവി-
 ന്നാസംകൊതിച്ചുഗണേ

ചാടും കാകകിശോരനോടെതിരിട്ടു-
 നീറിവിഴ്ത്തിയെന്നാകിലും
 പത്രീന്ദ്രന്റെ മഹത്വമോത്തു ശലഭം
 പൊങ്ങാതിരിയ്ക്കുന്നുവോ?
 ധാത്രീന്ദ്രൻ പുനരിത്ഥമോത്തു മമ ചാ-
 പലും ക്ഷമിക്കേണമേ.

൮

—:o:—

ഭാഗിനീത്തരം.

ക്ഷോഭത്തോ ഭവനത്തിനേകി യമരീ-
 സീമന്തമുകതാമണീ-
 യോഗത്താലധികോജ്വലാൽപദനഖ-
 ശ്രോണീമയുഖാഗ്രമായ്
 പാദത്തോ പണിവോർത്തിതധിഷണം
 വാക്പാടവം ചേർത്തഴും
 ശ്രീമന്താം ഗിരിശന്റെ പുണ്യനിവഹം
 ശ്രീയോഗം നിങ്ങളിൽ.

൧

ഗോപന്മാർക്കുപകാരമായ കപടം
 ചെന്തൊല്ല ഗോവിന്ദ! നീ-
 യേവം നന്ദനിയുക്തനെങ്കിലുമൊഴി-
 കാഞ്ഞിട്ടചെയ്യും പുനഃ
 മോദിച്ചപ്പൊഴിഹാകടം ന കൃതവാൻ
 കോപിയ്ക്കാലാ താതനെ-
 ന്നോതും കൈതവബാലകൃഷ്ണനനിശം
 ചുണ്ണാതു വോ മംഗളം.

൨

ശ്രീകാന്തൻ വാസുദേവൻ ശകടബകമുഖാൻ
 ബാലഹത്യാദിയാൽ ഭൂ-
 ലോകത്തിൽ ഭീതിയേറുന്നതിന്നു വിരതരാം
 കുസുവധയാനോടുകൂടി

ഏകാന്തം ശോപനാർത്ഥിതതിയെ രമി-
 ച്ചിച്ചു ലീലാവിശേഷം-
 സ്താകം രാമേണ നന്ദാലയമതിലനമോ-
 ദിച്ചു ശോഭിച്ചു മൂന്നം.

൩

അക്കാലത്തിലധോക്ഷജന്റെ നിയന-
 തിന്നേററമുക്തനാ-
 യൊക്കാഞ്ഞിട്ടതിലൊന്നമകമേരിയാം
 കംസൻ തചിയ്ക്കുവിധേന
 ദിക്കാകെപ്പുകഴുന്ന നാരദമു-
 ക്തകളെ മാനിച്ചു തം
 മജ്ജാലയതമായവാക്യമുച്ചിതോ-
 ദേവം പറഞ്ഞുകദാ.

൪

ത്രൈലോക്യസ്ഥിതവാത്സയൊക്കെയറിവാ-
 നിപ്പോൾ തരം ചേർത്താ-
 മാപോകാൽ ഭവതോ യതീന്ദ്ര! നിതരാം
 സത്തുഷ്ണനായിന്നു ഞാൻ
 വാഴ്ത്തുന്നില്ലയൊ മൽഗുണങ്ങളുഖിലം
 ലോകങ്ങളെല്ലാടവും
 ചേർത്തു നമ്മുടെ ബാഹുവികമവശാൽ
 ഭീതിപ്പെടുന്നില്ലയോ?.

൫

ആസ്തമതിങ്ങതിന്ന സംശയമില്ലതെല്ല-
 മാസ്തേ രഹസ്യതരമാനരിയേണ്ടതന്യൽ
 അസ്തേ ധത്തിന്നു ജനിപ്പിച്ചുപോൽ മകന്ദൻ
 കപാസ്തേ സഹൃദമിഹ രാജവംശാവമുവൻ

൬

അചാരിച്ചുതൂണാവർത്തപ്രലംബാദിമഹാസുരാൻ
 അയച്ചുഞാൻ തലധാതം-കണ്ടെന്നില്ലവരേ പുനഃ.

൭

സ്താചാവാദകൾകൊണ്ടു നാരദനും
 പ്രോത്സാഹയന്നു ചിവാ,
 നാചോഷിപ്പതിനില്ല ശക്തി മമ ഹോ!
 ഭോജേന്ദ്ര! യുഷ്മൽഗുണാൻ

രാകാചന്ദ്രമരീചിയോടു പടവെ-

ട്ടീടും ഭവൽകീർത്തിത-

ന്നോഘശാലതിയെന്തമായ് ത്രിഭുവനം

മറെറുതൂചാല്ലേണ്ടുതൊൻ.

വു

ഭവദീപ്തോദന്തം സുരസഭയിൽ വിദ്യാധരികളാ-

ലവിമിന്നം ഗീതം ഭയതരജനായ് കേട്ടു സുരരാട്ട്

അവിത്രാന്തം ചിന്തിച്ചുഥ ഭഗമുഖോദ്യുതജഭവാം

സ പഞ്ചസ്മനാമാപൽപരിണതിമസൈന്യതാമൃതിതരാം. ന്

പരമിനിയൊരു ഗോപ്യം പൃഥ്വസി തപം ഭവന്തം

സുരസമിതരിയിപ്പാൻതന്നെ ഞാനിന്നു വന്നേൻ

പരമകലമിമിഷ്ണുനവൻ പാർത്തു പത്മം

വദതി നസുഹൃദാം ചേദായവൻ മൃഡനഭേ.

ഹര

ഗോവിന്ദൻ നിൻവിരോധി കപടപത്രപനായ്

നന്ദഗേഹത്തിൽ വാഴു-

ന്നാവിദപാൻ പുതനാദീംസ്സുവദതകജനാൻ

ധർമ്മരാജന്നു നഹംകി

സവ്യാജം ശീശ്രമേനം നിജപുരിയിൽ വരു-

ത്തിട്ടഥാമുഷ്യ ഹിംസാം

ചെന്തൊരുമുദ്യമം തേ നയമൊടു തുപതേ!

സാന്ത്വ്യതം യുക്തമല്ലേ?

ഹര

ഗദ്യം.

ഇതിഗിരജരുളം നളിനാസനസുത യതികലതിലകാ ന
 ണിച്ചധികം. തൽസ്തുതികേട്ടതി തുഷ്ഠൻഖലമതി കംസമഹീപ
 തി കുതുകമൊടുടനെ. തത്രഭവാനാ നാരദമാമുനി യാത്രപറഞ്ഞു
 മറഞ്ഞൊരുശേഷം. നിജഭേദനിധനം ചെയ്തൊരു ശൈവരേരപകാ
 രത്തിൻ പ്രതികാരത്തെ ന ചിരാൽ കത്തും നിശ്ചിത്യാസൈന്യ.
 ദേവകി വസുദേവാദികളാമ ഭൂവൻതന്നുടെ പക്ഷക്കാരെ കാരാ
 ഗാരെ നിതരാം ബലം സൽക്രമനീതി വിശാരദനാക നന്ദൂരം
 പുനരുത്താഗ്രേ. മാപമയോത്സവ കൈതവമോതി ഗ്ലോപ

ജനാധിപനാദികളോടു സാകം സാഗ്രജമാനേതും താ മാധവ
മാദിഗഭേനം സുജനം. ൧

ചിരായ ഗോവിന്ദദിദക്ഷവാമിവൻ
മുരാരിഭക്തൻ റൂപഭീതികാതരൻ
ഒരാജ്ഞയസ്യേവ ലഭിയ്ക്കയാൽ തദാ
പരാത്ഥതോഷേണുനടന്നു സതപരം. ൧൨

ഐശ്വര്യേനീരഥ ശൈരീനിഗ്രഹേ
വ്യഗ്രബുദ്ധിയുടനഗ്രനിശ്ചയൻ
നിത്യമാത്മഹിതകൃത്യസാധകാ-
നിത്യവാച നിജമന്ത്രിപംഗവാൻ. ൧൩

വൃത്താന്തം നാരദൻചൊന്നതു സപദി ധരി-
പ്പിൻ മമാമാത്യരിപ്പോൾ
വതേതെ വാസുദേവേന വ്രജപതിഭവനെ
മദപയോദ്യുക്തരായി
അത്രൈതാവാനയിപ്പാൻ കപടമൊടുനിയോ-
ഗിച്ചു ഞാൻ ഗാദിനേയം
തത്താദൃഗ് ബാലാഹിംസയ്ക്കു ചിതപരികരം
നിങ്ങൾ ബന്ധിയ്ക്കുവേണം. ൧൪

രംഗം സംഗരകേളിയോഗ്യതരമാ-
യാലോച്യ നിർമ്മിക്കണം
ഭംഗ്യാ വെണ്മതിയൊത്ത മാളികകളും
തുംഗങ്ങളായ് ചുറ്റിലും
അസ്തപക്ഷഗരായ ഭൂപതികളേ
ഭൂതൈർനിമന്ത്രിക്കണം
ചെമ്മേ ചാപമഹോത്സവഞ്ച മഹിതാ-
ഘോഷം തുടങ്ങിയ്ക്കണം. ൧൫

ഹത്തം മാധവസീരിണു കവലയാ-
പീഡാപ്രയാഗേന്ദ്രനേ
യന്താവസമരാംഗണസ്യ നടയിൽ
സന്നദ്ധമാക്കീടണം

മാഞ്ഞൊരിക്കലും മുഷിയില്ല ചതുര-
 ന്മാരാകുമസ്തുൽഭട്ടൈ-
 രേണങ്ങൾക്കു മൃഗാധിപൈരിവ തയോ-
 സ്സംഗ്രാമമുണ്ടാകണം.

എന്നു

ആദിശൈവം ഭൂമിപൻ നീതിശാസ്ത്രം
 വേദിച്ചേറെ പ്രേതധാരാ മന്ത്രിവർണ്ണൻ
 ആ ദൈത്യാരിദ്ധപംസനം പോത്തുമോത്തും
 മോദിച്ചേറും പ്രാപ്തവാൻ തൃപ്തിഭാരം.

എ

അക്രൂരൻ കംസഗേഹാൽ തദന മുരരിപോ-
 മ്മന്ദിരംനോക്കി വേഗം
 നിഷ്ക്രമ്യാത്യന്തഭക്ത്യാ പദനളിനയുഗം
 തസ്യ ചിത്തത്തിലോത്തും
 വിഷ്ണുൻ ശങ്കിച്ചുപേടിച്ചതുകൊഴിയുമാ-
 റീശപരാപേക്ഷചെയ്തും
 ദൈച്ഛ്യം മാഗ്ഗസ്യ പോകുംവഴി കിമപി ധരി-
 ച്ചില്ലൊരോരോവിചാരാൽ.

എ

വീക്ഷിപ്പനോ സാരസിജായതനേത്രനേ ഞാൻ
 പൂജിപ്പനോ പദസരോജയുഗം തദീയം
 ജീവിപ്പനോ പുനരതേവരെ ഹന്ത ഞാനെ-
 ന്നാദിപ്രചിന്തിതശ്ശതൈ സ്ത നയിച്ചു മാഗ്ഗം.

എ

ഗദ്യം.

അഥ സതു സൂതരി രഥമതിചേരി. തെജാതരായിട്ടുകി മ
 റിത്തവരുണൊരു ഭക്തിരസാമൃത പാരാവാര തരംഗപരമ്പര ത
 രസാ തന്നെ പ്രേരിയ്ക്കുംപോൽ സരസം ഗഹ്വരൻ ഗാദിനിത
 ന്നൊരു തനയനതുഹരൻ. ഇന്ദ്രാനജപദ വിന്യാസാദതി ധന്യം
 പരിതഃ പരിപൂതം മുഹൂ രിദ്രമുഖാമരവൃന്ദൈവ്വന്ദ്രം വൃന്ദാവന
 മെന്നുള്ളൊരുദേശമ മന്ദാനന്ദനിമഗ്നനയാസീൽ. തത്ര ച ലോ
 കത്രിതയേശ രണ്ടെ ചിത്രതരാണി വിഹാരസ്ഥാനാ നൃങ്ങോടി

ങ്ങോടക്കിചവിറ്റി ചെല്ലങ്ങും കുതുകാൽ നോക്കിക്കണ്ടും പലകു
 നിചോളിതതനവായ് തന്നുടെ കരയുഗളത്തെ മുക്കളിതമാക്കീട്ടുള്ള
 വററവയെ തൊഴുതുംകൊണ്ടും. ഹരിചരണാംബുജരേഖാങ്കിതമാം
 പൊടിപടലത്തിലുരുണ്ടുപിരണ്ടു. മത്തൻപോലെ മുശുൻപോ
 ലെ പേർത്തുമാങ്ങു നവനതുപോലയു മത്യാനന്ദാവേശനിമിത്തം
 തന്നത്തന്നെ മറന്നും ക്രമശോ ഭക്തപ്രിയനുടെ ഭവനസമീപം
 ഭക്തപ്രവരഃ പ്രവിവേശസൗ.

൨

ശ്രോത്രാനന്ദമായ കൃഷ്ണചരിതം
 മോദന പാടുന്ന സൽ-
 ഗോത്രാപാലരെൊടൊത്തു വത്സനിനദം
 കേട്ടേറമൽക്കണ്ഠയാ
 സ്വതാ ചാടിവരുന്ന ഗോക്കളെയുടൻ
 കെട്ടിക്കുറുപ്പാൻ ചുഴ-
 നെത്തും ഗോപികളോടു തൽക്കടികളെ
 സായം സ സന്ദൃഷ്ടവാൻ.

൨൦

അവിടെ വാഷികശാരദനീരദ-
 ഛവികളാകിയ മാധവസീരിണൈ
 ഭൂവി പുരഃ കനകാഞ്ജനവാസസാ-
 വവനലോകത പുണ്യപയോനിധിഃ.

൨൧

കാളം കാർമേഘകാന്തിപ്രചുരിമ കലരം
 കായശോഭാ മൂരാഭേ-
 മേളിച്ഛേദനം മൂണാളീരുചിനിചയമുഷാം-
 ഗതപിഷാ സീരപാണേഃ
 കാളിന്ദീ ഗംഗയിൽചേന്ദ്രവതിലുളവാം
 ഭംഗിയേ പൂണ്ടു തന്മൂിൻ
 നീളുന്നകൂരനേത്രം മുഴുകി ലഘുതരാ-
 മദപയാനന്ദമാൻ.

൨൨

ഗാന്ധിനേയമഥ ദൂരമതിൽ താൻ
 സ്വന്ദനാഭവതരിച്ചു നമന്തം

ചെന്നടുത്തുടനെ ഹൃദയബലത്താ-
തന്നമല്ല കരുതേൻ പുണ്യൻ.

൨൩

ചോദിച്ചേന്നു സമാധാനം കൊപിപ്പിച്ചു
മോലിച്ചു തന്നാലയേ 'കൊണ്ടുപോയി
പൂജിച്ചേറും നന്ദഗോപൻ പുനസ്സം-
മാനിച്ചേവം കൈതുകീ കൃഷ്ണതച്ചെ.

൨൪

ഉണ്ടാക്കുന്ന ഭവത്സമാഗമമിനി-
യുത്തുന്തസന്തോഷമി-
ന്നുണ്ടാ യാദവരിൽ ഭവാനൊടെതിരാ-
യന്ത്രൻ ഗുണശ്രേണിയാൽ?
ഉണ്ടായല്ല കഥാ ഇപാലസവിധാ-
ദസ്തഗ്രഹേ ചേർച്ചയേ-
യുണ്ടാക്കുന്ന തവോദ്യമം കഥമവൻ
സോഡാ തദാഗസ്സിനെ.

൨൫

സ ലോകനാഥം ഹരിയേ പുരോ മഹാ-
വിലോകയന്നസ്തനിമേഷയാം ദൃശാ
അലോപമാപീയ ച തദാചോമൃതം
സലോമഹാഷ്വമമൈവമു ചിവാൻ.

൨൬

തപൽ പ്രേക്ഷണം മനികളാലുമാനാപ്യമേതൽ
പ്രാപ്തം ഹരേ! പരവതാപി മയാ യദൃ
മൽപൂർവ്വജന്മകൃതപുണ്യവിപാകമേതൽ
തപ്പില്ല ഞാനപരമെന്തുചെയ്തു ഭൂമൻ!

൨൭

ചണ്ടിക്കംസൻകൽനിന്നുള്ളതിഭയമകമേ
ചേർന്നില്ലെങ്കിൽ നാഥ!
പണ്ടേ നിൻപാദപത്മഭയസവിധമണ്-
ഞ്ഞെന്നെ യിത്താൻമുരാരേ!
പണ്ടില്ലാതിന്നവൻതാനയി! തവ നികടേ
മാമയച്ചായതോർത്താ-
ലുണ്ടായെന്നല്ല മന്ത്രേ മയി തവ കരുണാ
ദീപ്തകാലാത്മ്യമാനാ.

൨൮

ചാലോത്സവത്തിന്ന നന്ദപ്രധാനെ-
 ശ്ലോപാലരോടും തഥാ രാമനോടും
 ഭൂപാലയത്തേ നയിച്ചാൻ ഭവന്ത
 ഭൂപാലനേനാടു കല്പിച്ചയച്ചു.

൨൯

എന്നീവണ്ണം കൃഷ്ണനോടോതി മൂന്നും
 സന്ദേശാത്ഥം ഗാനിനേയൻ തദാനീം
 പിന്നക്കംസഭോധിയാമപ്പുമാംസം
 ചൊന്നാൻ ഗുഡം ഭൂപതേസ്തജ്ജിഹ്വാംസാം. ൩൦

മന്നവനസ്തന്നിധനാൽ—പൂണ്ണാനന്ദം ലഭിക്കുമെങ്കിലേ
 എന്നതമൃതേ ഭഗവാൻ—മന്ദസ്ഥിതചന്ദ്രികാദ്യവകമലൻ. ൩൧

പിന്നക്കംസാരി നന്ദാദികളോടു ഗുപ സ്-
 ദേശകാൽപ്പം ധരിപ്പി-
 ചുന്നാബ്ദകേതന സാകം ക്ഷണമിവ നിശയേ
 വാത്തകൊണ്ടേ നയിച്ചാൻ
 നന്ദൻ ഭൂപന്ത കാഴ്ചയ്ക്കടനഭിനവഗ-
 വ്യാദിയെസ്തജ്ജമാക്കാ-
 നന്നേ ഗോപാലകന്മാരോടു പുനരതിരേ
 യാത്രയിലിച്ചു ചൊന്നാൻ. ൩൨

ഭണ്ഡകം.

അത്രീരനാരികളു മാത്താധിനാഥഗമ നാരംഭവാത്ത്യതു കേ-
 ടു. ഹൃദി മുറിവുപെട്ടും-വ്യഥയിലടിപെട്ടും- അകൃത ഗൃഹഭരണ
 മൊട്ടു മധുതനിജതനയരിവ രധികതരചപലതകളാന്നും-കാത്തം
 വെറുത്തുനിജ താതാദിമാന്യജന മാനാദിയെന്നതു കുറഞ്ഞും-അ
 നവധി കരഞ്ഞും-ദൃശി ജലമണിഞ്ഞും-മുഖപവനനനവരത മി
 ഉകിവാരുമളവിൽമുറ്റ മുഖനളിനരുചിയലമഴിഞ്ഞും-ദൈവസ്വ ഭ
 ഷ്ടകൃതിയകൂരകൃത്യമിവ രണ്ടും പൊറാഞ്ഞവർ ഭുഷിച്ചും-പഴിമൊ
 ശികഥിച്ചും-ഭൂവിബഹുപതിച്ചും-അതികഠിനതപസമയ പവന
 തതിചലിതതന്മുദസുമലതകളിവ തലിച്ചു. ൩

അല്ലോതന്നെ മുക്കുൻ പരമവിവശമാ-
 രാകമയ്ക്കാപിമാരേ
 ഉല്ലന്നോല്ലാസരാക്കി പ്രണയസുധയക-
 ത്തുള്ള സന്ദേശവാക്യം
 കെല്ലേറം ഗ്രീഷ്മകാലത്തിലെ മിഹിരകര-
 ശ്രേണിയാൽ വാടിവാടി
 പൂച്ചില്ലാപ്പൂജ്വലിരിവ പുതിയഘനം
 നവ്യദിദ്വാംബുവഞ്ചിഃ.

൩൩

കാരോടൊത്തുനടക്കുമശപനിരചേ-
 ത്തകൂരനാൽ നീതമാം
 കൂറൻതേരതിലേറി യഗ്രജനോടും
 പ്രാതഃ പ്രതസ്ഥ ഹരിഃ
 ജാതസ്സേഹമനോഭിരനപയുരമും

ഭദ്രപ്രകൃഷ്ടൈസ്സതോ
 രാധാദിവ്രജനാരിമാരു മതുപോൽ
 നന്ദാദി ഗോപാലരും.

൩൪

അഥോപവൃന്ദാവനമീയിവാനായ്-
 രഥത്തിൽമേവും പരപൂരുഷന്
 സുഖംകൊടുത്താൻ വിപിനപ്രസൂന-
 സുഗന്ധവാനായ് സരസൻ സമീരൻ.

൩൫

ഗദ്യം.

തന്മയിൽ നമയേ വൃന്ദാവനഭൂ വഹിതാനന്ദജ്ഞാനാന്തക
 നാം കമലാവരന്ദഗമനാനന്തര മതിസുകൃതത്താ ലനദിനമ
 നഭവ മുതകിവരുന്ന തഭീയപദാബ്ജ സമർപ്പണമതിനടെ ലാ
 ഭംപുനരൊരുസമയംപോലും ലഭിയായെന്നതു ശങ്കിക്കുന്നോ ഐ
 ന്നതുപോലവിടെവിടെയുമഴകൊടു ചിന്നിസ്സമരസമുണ്ടുവിരണ്ടു
 വിരണ്ടഥമണ്ടും വണ്ടുകളുടെ കളകോലാഹലമാം കപടത്താല
 ലമുച്ഛിതരംബഹു ദൂരഭരോദിൽ.

കുഞ്ചായതേഷ്വന്നനഭോ നിജനിർമ്മത്താൽ
 സഞ്ചാതതാപമുഗവഗ്ഗമരണ്യദേശം
 രഞ്ചിച്ചതിത്യ യമനാപുരിനം ഗമിച്ചാൻ
 കുഞ്ചഭ്രമൽഭ്രമരവ്രസുഗീതിസാഗ്രാ. ൩൬

കളിന്ദജാതദന്തിലേ നികഞ്ചമാം ഗൃഹങ്ങൾ ത-
 ന്നളിന്ദപാളിയിൽസുഖം കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിടം
 പുളിന്ദയെറവതൈകൃതാം നിജസ്തുതിം സ ഗുഗ്രുവേ
 മിളിന്ദവൃന്ദമഞ്ജുളാരവാളിമേളിതശ്രുതിം. ൩൭

ചക്രാശ്രിതം സാരസരാജമാനം-ശക്രാശ്രഗവാപഹകാളിമാനം
ഭാമോദരൻകണ്ടഥ തല്പ്രവാഹം-സാമോദരഗ്രോനകൃതസ്വവാഹം.

അഥനദിയിലിറങ്ങിസ്സീരിയോടൊത്തു പാപോ-
 ന്നഥനചരിതനംഭൂതനാൽ ശുദ്ധമാക്കി
 രഥമതിനടെ മദ്ധ്യേ ചെന്നിരുന്നാത്തദക്ത-
 ഛ്രഥമമപി നിയോഗിച്ചായതിൽപോയ്ക്കളിപ്പാൻ. ൩൯

പുണ്യാംഭോരാഗി നദ്യാം മുഴുകിയവിടെയും
 രാമനോടൊത്തുകൃഷ്ണം
 കണ്ണാൽ കണ്ടതൂതപ്പെട്ടടനെ വെളിയിലു-
 ന്നജ്യ നോക്കും ദശായാം
 മുന്നേപോൽ കണ്ടുതേരിൽ ജലഗതനവിടെ-
 തന്നെയുണ്ടോ ഇഭാനീ-
 മെന്നീക്ഷിച്ചൊന്നൊരുങ്ങിപ്പുനരപി സലിലേ
 മുങ്ങിനാൻ ഗാഢിനേയൻ. ൪൦

ഗദ്യം.

അവിടതിവിചിത്രമായ് ഞ്ഞാതപ്രഭാ ചുറ്റിജപലിയ്ക്കു-
 ന്ന കണ്ഡലശ്രേണികൾ പറ്റിക്കളിച്ചൊട്ടു വെള്ളാകാരമായ്
 മുററുന്നൊരായിരം പത്തികൾ വൃത്തിയായ് ചാത്തിസ്സരിയ്ക്കുന്ന
 കഞ്ചുകിശ്രേഷ്ഠനാം മായസ്യമദ്ധ്യേ സുഖാസീനമീഗപരം. കാർ
 മേഷസന്ദോഹധംബരംകൈക്കൊണ്ട പുരേനിതൻ ചാങ്ങ കാ-
 ണിയാലാവൃതം. പത്തുതൂറാകാശരണങ്ങളിൽനിന്നു മെത്തിപ്പു-

പ്പെട്ടും ദീപ്തിപുഷ്പങ്ങളെ നിസ്സാരമാക്കാൻ കരുത്തുള്ള കാന്തി
യോടൊത്തരത്നമടക്കോടിയേച്ചു. കോടീരമോടിയാലുദ്യസ
ന്മസ്തകം. വർഷാത്തപുണ്ണയിൽ ഭേഷായുദിച്ചെഴും ശർവീനാഥ
ന്റെ ഗർവ്വം തകർന്നു മന്ദഹാസാഭിതി ശ്രീമനുഖാംബുജം. മി
ന്നംകുരുവിന്ദമാലിയാം നന്മണി പുനസ്ത്ര സാന്ദ്രമാം രശ്മികൊ
ണ്ടത്യന്ത പീനമാം കങ്കണശ്രോണിയാലഞ്ചിത ശ്രീബാഹുദ
ണ്ഡേഷു പാഞ്ചജന്യം തഥാ. ചക്രം ഗദാം ചാരു പത്മമാലാ ബി
ഭ്രതം. ചിത്തഗർഭത്തിങ്കലത്യന്തപുണ്ണമായ് തത്തിപ്പുറത്താശു നി
ശ്ശ്ചിതമായിട്ടു കാരുണ്യപീയൂഷപൂരത്തിനോടൊത്ത കൈസ്തുകൊ
ണ്ടലം ഭൂമിതോരസ്ഥലം. ചാഞ്ചൽപ്രഭാംഭൂരതാവലിപ്പുരൽ
കഞ്ചുകശ്രീയെഴും കാഞ്ചീലതാഡ്യമായ്. കാച്ചിപ്പഴുപ്പിച്ച കാൽ
സ്വരൂപോലേ കമലാമംബരം ബന്ധിച്ച ഭാസുരം. മംജുളാരാ
വംകലൻള്ള മഞ്ജീര മണ്ഡനാദുല്പസൽപാദകഞ്ചുദപയം. ബ
ലാദരം കരംകൂട്ടി ബഭജിയ്ക്കുന്ന സിദ്ധാഗന്ധാവവിദ്യാധരാഞ്ച
ർവൃതം. ആനന്ദമഗ്നനായ് ഗാദിനീനന്ദനൻ പ്രത്യക്ഷമീക്ഷി
ച്ച പത്മനാഭം പരം. ൫

പൂരിച്ചഭക്തിഭരമാണ്വനശ്രവ്യം
കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു പുളകത്തൊടു ഗൽഗദോക്ത്യാ
നേരിട്ടു കണ്ണിലമൃതം വഴിയേയൊഴുകും
താരിൽപിറന്ന വധുവിൻ പതിയേ സ്തുതിച്ചാൻ. ൪൧

ജയ ജയ ഭഗവൻ! ഭയാപയോധേ!
വയമിത വീണ്ടെടുത്ത നിൻപദാബ്ജേ
നയനവിഷയനാകയാൽ ഭവാനെ മേ
ഭയഹര! ധന്യനിഹാര മത്സമാനൻ?. ൪൨

ചിന്മാത്രമേ! ഭവനവിഭ്രമകർത്രിയാമീ-
നിന്മയയാലഹാതീവ വിമോഹിതോന്തി
അസ്താദൃശേ ഇതൊരു വിസ്തൃതനീയമാമോ
ബ്രഹ്മാദിയേവദമിതിന്റെ യധീനരെല്ലോ?. ൪൩

എൻകണ്ണിനരികൽ പുരോഭവി ഭവാനെ,
ലോഭിച്ചിടുന്നാകയാൽ

കിങ്കിം തേ പറയേണ്ട ഭൃത്യജനതാ
 വാത്സല്യമെന്നീശംഭര!
 കെങ്കേമൻ മുനിമാർക്കു മത്ര ചഭിയാ-
 ത്തേതൽ ഭവദൃശം
 തങ്കാൻ കാൽക്കുണമെങ്കിലും കൊടിയതാം
 പുണ്യം മയാ കിം കൃതം?.

൪൪

മതിസുഖജലരാശിയിൽ കുളിച്ചി-
 ടിതി വാവാഡസ്തുതിചെയ്തു ശാന്തിനേയൻ
 അജനമ മറച്ചിട്ടു തത്ത്വപര്യപം
 നിജകൃതവസ്തുവോരൈരൂജാലികൻ പോൻ.

൪൫

സന്ധ്യാവന്ദനമാചരിച്ചു മ നിവ-
 ത്തിച്ചു ശതാഗ്രങ്ങളായ്
 ചെന്ധായ്ക്കുന്ന തന്ത്രരഹങ്ങളെ വാരി-
 ച്ചാനന്ദസമ്മഗ്നനായ്
 ബലപ്പെട്ടൊരു ശാന്തിനേയനൊടജൻ
 ചോദിച്ചിറങ്ങു ലസൽ-
 ബലേ! ചൊല്ലുക ചൊല്ലുകെങ്ങിനെ ചമൽ-
 കാരം ജനിച്ചുദ്യ തേ.

൪൮

ബ്രഹ്മാദീനപി ഭഗവൻ! ചമൽക്കരിക്ക-
 നിമ്മായാ തവ പുനരേതു മച്ചരിത്രം?
 എന്നു കതാ ഫലമധിരഹ്യ ശാന്തിനേയൻ
 നന്ദിച്ചു യദപതിയോടുചേർന്നു പോയാൻ.

൪൯

ഗദ്യം.

നീലന ന ഭഗവാ നപരാഹ്ണത്തിൽ പൂർവരമ്തിരുടെ നി-
 കടേ വിലസു ന്നപവനസീമനി ചെന്നു തടാനീം. തന്നുടെ ഭ-
 വനേ പോരണമെന്നായ് ശാന്തിനിതന്നുടെ തനയനാപേക്ഷി-
 കുന്നതിനങ്ങിനെ രുളളാരരഗ്രഹ മുന്നതകംസദാധാനന്തരമാ-
 മെന്നരുൾചെയ്തി ടുംഭോജക്കുൻ വേദാന്തസ്തുതനബ്ബജനാഭൻ.
 സാഗ്രജനായി സ്തു ജനനമേതം വിഹിതാഗനസ്ഥ സുഹിതാശ

യനായ്. തന്നുടെ വരവുണ്ടെന്നൊരു വാർത്താ ചിന്നുന്നതിന്നേ
 കേട്ടുനിതാശം കന്നിപ്പന്ന കുതുഹലഭാര തരംഗിതരാകിന പെന്ത
 രമ്മാരുടെ നികരം തരസാ തിങ്ങിത്തിങ്ങി ചേരുകകൊണ്ടു കട
 ഞാൻ താമില്ലാത്ത വിധത്തിലിരിക്കും പല പല പുത്തൻതെ
 രവുകൾ ചുറ്റിനിറഞ്ഞും. സമ്പത്തിന്റെ മഹത്വംകൊണ്ടു
 നിലിമ്പപുരത്തോടൊത്തു ചമഞ്ഞും. കളവില്ലാത്തൊരു മധുരത
 തിരളും മധുരാപുരിയേ കാണാനിഹി ചുകമേ കിമപി ജഗാമ
 സമോദം.

൬

പ്രാലേയാംബുവിനോടു ചന്ദനരസം
 കസ്തുരിയാ ചേർത്തൊഴി-
 ച്ചാലേപിച്ചുകിലാൽ പുകച്ചു മണമാ-
 ന്നാകല്പവസ്ത്രാധ്യയായ്
 പൂച്ചുതൈരഭപുഷ്പമാലകളണി-
 ണ്ണതൽകൃഷ്ണയാമുപ്പരിം
 കൃഷ്ണൻ വാസകസജ്ജയാം കമനിയേ
 പോൽ കണ്ടു മുന്നിൽ തദാ.

രവ്യ

ചരിച്ചു മാറ്റേഴു പുരാണ പൂരുഷൻ
 ചൊരിഞ്ഞുകണ്ണിനമൃതം ശരീരിണാം
 പരിതനായ് സൈപരണയായി സഞ്ചയൈഃ
 പൂരിദിദുഷ്ണാം പരിപൂർണ്ണമാക്കിനാൻ.

രൻ

ഗദ്യം.

ഇതയിത് വരുന്നഹോ ദേവദേവൻ വിഭു. ഇതയിതാ വ
 ന്നഹോ വാസുദേവൻ ജവാൽ. ഇത്യാദി നാനാജനാലോചന
 ഞ്ഞാഴേ മത്തേഭയാനമാർ കേട്ടു സംഭ്രാന്തരായ്. കാശ്മിർ പ്ര
 മാദാൽ കരങ്ങളിൽ കാൽചിലമ്പുവെട്ടിനേ കങ്കണം കാലിലും
 ചേർത്തുടൻ. കാശ്മിർ കഴുത്തിലാക്കാഞ്ചിലതാം പിന്നെ ഹാ
 രം കടിസ്ഥലത്തിങ്കലും ബന്ധിച്ചു. ബിംബാധരത്തിങ്കലഞ്ജനം
 പൂശീട്ടു ലാക്ഷയാലക്കിയേ യഞ്ചിച്ചു കാശ്മിന. മണ്ഡിച്ചു കണ്ഡ
 ലം കാതിലൊന്നിൽ ചിലർ. കണ്ണൊന്നു മാത്രമായഞ്ചിച്ചുകാശ്മി

ന. കെട്ടാട്ടഴിഞ്ഞിട്ട പിന്നെയും പിന്നെയും താഴത്തുവീഴുന്ന ഭൂഷണം തന്നല്ല വസ്രങ്ങളെക്കൂടെക്കൂടായും ചിലർ. മുങ്ങിക്കുളിച്ചിട്ട തോത്താതെ കാശ്ചന. പാതിയുണ്ടപ്പൊഴേ ചോർകളുണ്ടും ചിലർ. ഇഷ്ടമായ് സ്തമ്പം കുടിപ്പൊട്ട പാതിയാ യപ്പോൾ തടുക്കയാൽ ദാഹം ശമിക്കാഞ്ഞു വാവിട്ടുകൂവുന്ന മക്കളെക്കൂടിയും പാരാതെ ഭൂതൈരിഞ്ഞിട്ട കാശ്ചന. ഏവമെല്ലാവരും പീനങ്ങളായിട്ട മാരോഹവക്ഷോജഭാരങ്ങളേച്ചമ ന്നാരോഹണത്തിന്നശക്തമാരെങ്കിലും കാവ്ണ്ണനേയൊന്നു കാഞ്ചതിന്നിമരിച്ച പാരം പണിപ്പെട്ട കേറിത്തരാനോക്കി മഞ്ചാഗ്രഭാഗാനപങ്കരിച്ചിടീനാർ.

൭

മല്ലാരി യാദവകലാംബുധി പൂണ്ണചന്ദ്രൻ
നല്ലോരു മന്ദഹസിതദ്വൃതിവെണ്ണിലാവായ്
തല്ലോചനോല്പലകരൂഹലമുതഭവിറ്റി-
ച്ചല്ലാസവാരിധിയെ യുഗ്ഗതമാക്കി താസാം. ൨൦

കാമന്റെ താതനവനപ്പുരസുന്ദരീണാം
കാമം കലർത്തി യതിലെന്തൊരു ചിത്രമോത്താൽ?
ചിത്രം പുനർമരുന്നുകലതാംദാനൻ
തത്രത്വമാക്കു മദനാകലതാം ദൈവ തൽ. ൨൧

കണ്ടാരാന്നിന്നിമേഷാഃ പുരുഷവരമമം
ഗാഢമാസക്തി തസ്മി-
ന്നാഭായ് സങ്കല്പ ചിത്തേ നഗരയുവതിമാർ
നിദ്രവിട്ടും ചടച്ചും
വേണ്ടാതായ് പ്രാണനാഥാൻ ഹ്രിയമകലെ വെടി-
ഞ്ഞുൾഭ്രമത്തോടു മുറ്റാം
പൂണ്ടാരേതന്യ സാരപ്രവൃത്തിനതകം
പുണ്യമുള്ളോർ ന ചാന്യഃ. ൨൨

അവിടൊരു രജകം കണ്ടു നേരിട്ട മുന്നിൽ
ഭവനഭവനമാം ഭേവനത്ഥിച്ചു വസ്രം
ഭവമപി ബലിയോടൊന്ന യാചിച്ചുനേര-
ത്തവന വിഹതമായ് പണ്ടയാചിത്താഗ്രതം പോൽ. ൨൩

രേ! രേ! ദഭേ! രാജകീയവസനം
നമോദിരക്കുന്നുവോ?

നേരേ രോചനചേർത്ത നൃത്തവസനം
ധന്യേ ന നിത്യം ചല!

ദൂരത്തോടുക ജീവിതേഹ യദി തേ
മിണ്ടാതെയെന്നോതിടും

നേരത്തസ്വ ശിരസ്സുരത്ത ഭഗവാൻ
സോപ്താപ പുണ്യം ഗതിം.

൫൪

പെട്ടെന്നോടിയവന്റെ ശിഷ്യൻ വസനം-

ക്കെട്ടും കളഞ്ഞപ്പൊഴും-

ക്കെട്ടീനംശുകമിഹപോലെ ഹരിയും
കൈക്കൊണ്ടുടൻ സീരിയും

ഇഷ്ടംപോലെ ഗലാഗ്രജൻറനചര-

മാരും ഗ്രഹിച്ചാരതിൻ

ശിഷ്യം മാധവകീർത്തിപോലെ ചിലതാ-

മാറ്റേ രാജാംബരം.

൫൫

ഒരു വായകൻ തദനു രാമകൃഷ്ണയോ-

രുരുഭാഗിയാ യകൃതവേഷകല്പനാം

പരിപൂണ്യം ശ്രീയമവന്ന കേശവൻ

ജരിയാത്തതാം നിജപദഞ്ച നരകിനാൻ.

൫൬

ഗദ്യം.

ദോമോദരനഥ സോദരനോടും പിന്നുള്ള നഗ്നാരൊട്ടുമൊ
ന്നി ചൂത്ത സുദാമ, വാകും മാലാ കാരൻ തന്നുടെ ഭവനേ ചെ
ന്നു. സാദരസംഭ്രമമുടനേതന്നവന്നായിച്ചു നമസ്കൃതിചെയ്തു.
കാഴ്ചകളായിത്തുല്പാദങ്ങളി ലുപ്തിച്ചീടിന നിരുപമപരിമള മേ
ദുരതരയം പൂമാലാവലി മാദാനംചെയ്തഗ്രജസഹിതൻ. സാ
മോദം പുനരവനാൽ പ്രാർത്ഥിത മാത്മനി ദുഃഖമാം ഭക്തിഭര
ത്തെയു മത്ഥിക്കാതുളളന്യവരങ്ങളു മനവധിയവനായ് കൊണ്ടു
കൊടുത്തിട്ടവിടുന്നുടനേ യാത്രതിരിച്ചു.

൮

ചെത്തും സെതുമോഗ്രഹിച്ചുകലം
 ചുറ്റിപ്പാനാരവം
 ചേർത്തുളളാരനലേപഭാജനമതും
 കൈത്താരിലേന്തിപ്പൂരം
 ഏതുന്നബ്ജമുഖീം വിലോക്യ ഭഗവാൻ
 കബ്ജം ചിരിച്ചോതി താം
 കാതാം കാമിനി! ചൊല്ലെടോ! പരിമള-
 കോപ്പെത്തു നിൻ കൈത്തലേ.?

൫൭

കേൾപ്പിൻ ഞാനൊരു ദാസി ഭോജനപതേ-
 ന്നാമം ത്രിവക്രൂതി മേ
 തൽപ്രീതിയ്ക്കു ശുഭാംഗലേപനമിദം
 ഞാൻ ചേർത്താണുത്തമം
 ഇപ്പോൾ നിങ്ങളെ വിട്ട യോഗ്യനിതിലേ-
 കാരെന്നു മോക്ഷന ഞാൻ
 നല്ലേറും കളഭേ വിഹായ ശുനകേ
 സിന്ധുമാരേകവോൻ?.

൫൮

ഇന്ദ്രവണ്ണമുക്താം ജഗതാം നിധിക്കായ്
 താവൽ കൊടുത്താളനുലേപനം സാ
 തോഷിച്ചു വാങ്ങിച്ചു സഹാഗ്രജൻ തൽ
 ഭൂഷിച്ചു ദേഹേ പുനരംബുജാക്ഷൻ.

൫൯

അത്യന്തം കൃപയോടു കൃഷ്ണനവളേ
 ബാധിച്ചു മൈക്കൂനീനേ
 തീർത്തിന്നഥ തൽപദാഗ്രയുഗളേ
 ചേർത്താത്തപാദങ്ങളേ
 കൈത്താതൽ ചിബുകം പിടിച്ചു തരസാ
 പൊക്കിത്തദാ സുഭൂവിൻ
 ഗാത്രത്തിൽ സുഷമാവിശേഷമുളവാ-
 യന്ത്യാദൃശം വിസ്മയം.

൬൦

ത്രിവക്രയാകും വധുവിന്റെ ദേഹേ
 കവിഞ്ഞിരുന്നീടിന വക്രിമാണം
 സ വിശ്വനാഥൻ വിഭജിച്ചു കൈശ്വേ
 ഭൂവോഃ കടാക്ഷേച്ഛപി ചേർത്തുവച്ചോ?.

൬൧

ഗദ്യം.

തന്നെ ച ഭവനത്രിതയപവിത്രീ കരണംകൊണ്ടു പ്രസിദ്ധ പരിത്രൻ. ഭക്തജനാവനമതിനായ് സന്തത മാത്തതനത്രൻ കമലാകാന്തൻ. ശൌരിസുപുത്രൻ സരസിജനേത്രൻ തന്നുടെ ഭേഹസ്സർഗമാത്രേ വൈരൂഢ്യത്തൊടു വിരഹിതഗാത്രീ. നിദ്ദോഷതപമിയന്നടനയരും സൌന്ദര്യത്തിൻ സാരംചേർന്നി ങ്ങൂൽപ്രഭയാ ഹൃദ്യതരാംഗീ. ചരനസരോജസുഗന്ധം മോഹി ചുവരളമളവേ മേളിക്കുന്ന മദാസ്യസുമന്ദനയസമുദായത്താൽ ബന്ധുരമാകിന ചികരഭരത്തിൻ കുട്ടികളെന്നതുപോലെ കളിക്കു നളകുലം പൂണ്ടഴകൊഴുകിക്കൂ നിടിലതലത്താലതിരമണീയാ. നാസാത്മകമാം ഭാസുരചമ്പകകുസുമം സവിധേ ചേരുകയാലതി ഭീതിവളൻ പരിഭ്രമസഹിതം. കണ്ണുചുടാത്തര ക്രുപോദരമതി ലാശുപതിപ്പാൻ ഭാവിയ്ക്കുന്നൊരു ഷഡ്ചമിധുനം പോലെ മനോഹര ചടുലകടാക്ഷം നിരവധി ദധതീ. നന്മപെരുത്തൊരു വിഭ്രമരുചിയുടെ വന്മദമൊക്കെയടക്കാൻ വിരുതു ഉളരുണതകൊണ്ടു സുശോഭനമാകു നന്ധരപ്രഭയാം തരുണാരുണമൃണി വിരഹം പരിചിൽ പോഷകകൊണ്ടല മുൽകണ്ഠിതമായ് ദ്രവപരിരംഭം ചെയ്തീടുന്ന രഥാംഗവിഹംഗമ യുഗളേ തിരളും ഭംഗിയ്ക്കുള്ളൊരു ധൂരിനെ മുഴുവൻ താങ്ങിയിരിക്കു നരസിജഭാരം ചാരു ദധാനാ. കത്തിക്കാളും മദനത്തിലോ ടൊത്തുചുളക്കും യുവജനമാനസ മെത്തിത്തരസാ മുങ്ങുകകൊണ്ടുസ മുതമിതമായൊരു ധൂമാവലിയോ ടുപമിക്കേണ്ടും രോമാവലിയാൽ ശോഭിയ്ക്കുന്ന ഗഭീരമനോഹര നാഭീഹ്രമംഗി ദധതീ മദ്ധ്യേ. വാങ്ഘികവേലേ വാധികമയരും സജ്ജചനത്തിൻ മധുരതയാലതി വിധൂരത യുവജനഹൃദയേ ചേർത്തും. ഗ്രീഷ്മശ്രീയതുപോലെ വിഭാകരസുരുദ്രതിയാ ലതികോമളമാം കദളിത്തണ്ടിൽ ഭംഗിക്കറച്ചും. ഹിമകര മണ്ഡലിപ്പോലെ നിതാന്തം കമലശ്രീഹര പാദത്തോടും. ദിന

കരമണ്ഡലി യെന്നതുപോലെ ബഹുസുശോഭനഖരകിരണംകൊ
ണ്ടിന്ദുവിനെപ്പുനരപി നിന്ദിച്ചും. വർത്തിക്കും സാ വനിതാഭ്രഷാ
സത്രപമുത്തരവസനാഗ്രന്താൽ വക്ത്രം കിമപി മറച്ചു സുഭാ
ഷിണി. പേർത്തും പേർത്തും വർദ്ധിച്ചയരും ചിത്തജതാപം സഹി
യാഞ്ഞുനോ നിത്യം പുരുഷം പ്രാർത്ഥയദിത്ഥം. ന്

ത്രൈലോക്യമോഹനശരീര! ഭവൽഗുണൈരൂഘ-
ശ്ശാലേ വശീകൃതമനസ്സാടു ഞാൻ ഭവാനേ
വിദ്വേച്ചുപോവതു കഥാ കരുണാംബുധേ! തൽ
പെട്ടെന്നു പോരിക ഗൃഹം മമ ശുദ്ധമാക്കുൻ. ന്ന

ഏതരീടുമുൻ സപദി സുന്ദരി! നിൻഗൃഹേ ഞാൻ
തീർത്തിട്ടു കൃത്യമചിരേണ സുഹൃജ്ജനസ്യ
മന്ദസ്തിതാദ്രിമിതി താമരദംഭയൈ കൃഷ്ണൻ
മന്ദം നടന്നവിടെനിന്നവൾ നോക്കി നിൽക്കേ. ന്ന

പണ്ടില്ലാത്തൊരു കർമ്മമീവിധമനേ-
കം തസ്യ നിസ്തല്യമായ്
കണ്ടപ്പോളുള്ളവായ വിസ്തരഭയേ-
സ്സേഹങ്ങളാലാകലാഃ
പത്രം, മാല, ഫലങ്ങളെന്നിവ തുട-
ന്നേതങ്കിലും വസ്തു തൻ
ശക്തിക്കൊത്തതുപോലവന്നു വഴിയേ
യെല്ലാവരും നൽകിനാർ. ന്നർ

അപ്പോളുവർഷ്ചിതമാകമനഗ്രഹം താ-
നപ്പിച്ചുപാംഗവലനസ്തിതഭാഷണാഭ്യേഃ
മോദേന പോയനചരൈസ്സേഹ വാസുഭവൻ
കോദണ്ഡശാലയുടെ സന്നിധിയിൽ ഗമിച്ചാൻ. ന്ന

ദുഷ്ടാത്മഭൈത്യകരിണാം ഭവനേ സമത്ഥം
ദുഷ്ടാ ഹർഷം ബലസമനധിത മാഗതം തം
ക്രോഷാക്കൾപോലെ ഭയമാൻ പരിഭ്രമത്തോ-
ടൊട്ടേറെയോടി നുവരന്റെ ഭേദപരന്മാർ. ന്ന

തുഷ്ടം ക്രീഡിച്ചു കൃഷ്ണൻ തദനു ധനഗാ-
 ളാന്തരേ ചെന്നുവേഗാ-
 ലൊട്ടേറ്റുപ്പട്ടണിഞ്ഞുനതകനകമഹാ
 വിഷ്ണുരേ ചേർത്ത ഭംഗ്യാ
 കെട്ടി പ്ലമാല്യജാലം കസുമനിവഹമ-
 റ്റിപ്പിച്ചെഴും ചാപവർച്ചം
 തട്ടിച്ചാൻ ഞാണചേർത്താൻ യുഗപദമ വലി-
 ചാൻ വളച്ചാനൊടിച്ചാൻ. നൃ

ദേവൻ ചാപമെടുപ്പതിന്നു കരതാ-
 രപ്പം ചലിപ്പിക്കുവേ
 കാവൽക്കാരരുതെന്നസംഖ്യമുരുവി-
 ട്ടുണ്ടായ ശബ്ദം തദാ
 ആത്താരോപിതകൃഷ്ണഭുഗവിദലൽ
 കോദണ്ഡവൻശബ്ദമാം
 ഹസ്തിയുക്തജാരു ബാലരോമരുചിയേ-
 ട്പോലും ഗമിച്ചില്ലതേ. നൃവ

മമം കുത്തിപ്പിളർക്കാ മധുമഥനഭുജ-
 മരിന്നചാപസ്ഥാനം കേ-
 ട്ടമ്മന്യാൽ ഭോജഭൂമീപതി ഭയഭരമാ-
 ന്നാത്തു താഴ്ത്തു വീണാൻ
 കംസൻപക്ഷത്തിലുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചൊടു സമമാ-
 മാരുവത്താൽ തവിച്ചാർ
 ധാസ്യശ്രുതങ്ങൾപോലേ, മയിലുകളിവ സ-
 ത്താഴ്ത്തായ് കൃഷ്ണപക്ഷ്യാഃ. നൃൻ

ഗദ്യം.

പുണ്യരീകാക്ഷന്റെ ബാഹുദണ്ഡങ്ങളാൽ ഖണ്ഡിച്ചതാ
 ദൃശം കോദണ്ഡതല്ലജം. മത്തഹസ്തിന്ദ്രൻ വിമർദ്ദിച്ചുതളിയോ
 റിക്ഷകാണ്ഡംപോലെ വീക്ഷിച്ചു തൽക്ഷണം. തദുക്ഷകന്മാർ
 വിലക്ഷ്വരായ തന്ദ്രദർശി ശക്തിയില്ലെന്നവ കോർമ്മയുണ്ടെങ്കി
 ലും. “സ്വസ്ഥരാമ” നിന്നാകി ലഗ്നസ്ഥഭാവനാ മുഗ്ദ്ധസനാത്മ

ജൻ നിഗ്രഹിഷം ദൃശം. ഇത്ഥമാശങ്കിച്ചു താദൃശാനഗ്രഹം സതതാൽ പുരുഷാൽ തന്നേ ലഭിക്കേണ മെന്നുറച്ചപ്പോഴേ ഭക്തലോകത്തിന്നു ബന്ധുവാം നാഥനേ ബന്ധിപ്പതിന്നെതു തെത്തുന്ന ഭൂതൃരിൽ കോപിച്ചവൻപേലെ ഗോപവേഷത്തെ ധരിയ്ക്കുന്ന മാധവൻ. സീരിയോടൊന്നിച്ചു കോദണ്ഡഖണ്ഡത്തിലോരോന്നെടുത്തുടൻ ക്രീഡിച്ചു താഡിച്ചു നേരിട്ടു വന്നൊരാ വീരരേയൊക്കെയും സൂരാന്മാജാലയേ പാറ്റിച്ചുതൽക്കുണം. പിന്നെയീവുത്താന്ത മാകണ്ഠകോപിച്ചു മന്നവൻ പ്രേരിച്ചു സൈന്യവൃന്ദത്തെയും ജംബുകേന്ദ്രഘത്തോ മൃഗാധിപൻ പോലെതാൻ സമ്മദ്യസത്പരം നിഷ്പ്രയാസം തദാ. വിസ്മയാവിഷ്കാരം നാനാജനങ്ങളാൽ സംസ്തൃതമാനപ്രഭാവപ്രകാശനായ്. ചാപാലയത്തിൻവെളിക്കിറങ്ങിപ്പുറ ഭൂപാലയത്തിന്റെ സമ്പത്തികാണമതി എന്നുള്ളകൈതവാൽ കാണാൻ കൊതിപ്പവ ക്ഷണതാനഗ്രഹം ചെയ്തതിന്നിഹിച്ചു തന്നേ മനുഷ്യസ്വരൂപിയാമീശ്വരൻ മന്ദം നടന്നഹോ തേവീഥിമാഗ്ഗമായ്.

൧൦

അപ്പൊഴേക്കു ചരമാദിനിതംബേ
സപ്തസപ്തീയുടെ ബിംബമണഞ്ഞു
അപ്പുരാൽ ബഹിരഥാനഗവൃന്ദൈഃ
പുഷ്പവാടിയിലുമെത്തി മുക്കുന്.

൧൦

അസ്തപവ്തതങ്ങളിൽ മുറും
പ്രസ്തരങ്ങളിലടിച്ചു മഹാബ്ലൈ
ഹന്ത! മുങ്ങി തരണി ഭൂവസ്ഥ-
യ്ക്കന്തമില്ലിഹ ചിന്യെ വിപരീതേ.
ചൂണ്യന്നിഹ തമസ്സി നൈരപ്പോരം
പുണ്ണനായ് സമുദയേന കലാനാം
വൃദ്ധിചേർത്തു വി ബുധ വ്രജമുത്തി-
ന്നഭ്യുഗപ്തദൃഢം ദിജരാജൻ.

൧൧

൧൨

അത്താഴമുണ്ടു ഭഗവാനഥ ഗോപവൃന്ദൈ-
രുത്താളോദനാഹിതൈസ്സഹ നിരൂപയ്ക്കാൻ

ചിത്തേ നിനച്ചു പുരവാസികൾ കംസഘാതം
ചിത്തോരു ഹർഷഭരമാൻ സുഖം രമിച്ചാർ.

൭൩

ഭണ്ഡകം.

കോസൻ തദാ യദുക ലോത്തംസബാഹുക്രത വിഭാഗംസ
മായി ധനരെന്നം- രക്ഷിജനനിധനമപി തൽപ്രതനയുടെ മഥ
ന മത്തുതകൃതികളിവകൾ കേട്ടു- സമുദീർണ്ണവേദഭര സുവിദീർണ്ണ
മായഹൃദി പരിപൂർണ്ണമായ ഭയമാനും- അനഘനിജ ശയനമതി
ലനവരത ലാനമൊടു മധികതരമുഴറിയതി വിവശത കലനും-
ഉല്പാതജാലമപി ദൃസപ്തവും വളരെ യുല്പന്നമായതുകുളാലേ-
എത്തുമിഹ മമ വിലയ മുൾത്തളിരിലിതി കരുതി നിദ്രയൊരു
നിമിഷമണയാതേ- അതിരൂഢവൈരമൊടു നിജവൈരിയായവ
ന പ്രതികാരമാശ്രബത ചെല്ലാൻ- നിജഹിത മതിനശറിയ ന
യനിപുണ ജനതയൊടു സഹ സുനയ സരണികളെ യന്വധി
നിനച്ചും- ഏഷ്ടൃന്തിരാം വലിയ നിദ്രയൊരുക്കിയവ നല്ലോ
ലെ ജാഗരിതനായും- പട്ടികൾ നരികലമപി നിഷ്കരമലറിയര
വ മൊട്ടുകിമിടയിടയിൽ മുറുറും- സ്തുതിപാകാളിയുടെ യുരഗീ
തിയാൽ സമയ മറിവാക്കിടുന്ന രജനീം താം- യുഗതുലിതസമ
യമിവ ഹൃദികരുതി യഴൽ പെരുകി യകമുരുകി യതുപൊഴുതു
കഥമപി നയിച്ചാൻ.

൧൧

സൂര്യൻ പ്രേയസിയായ പങ്കജിനിയേ
മട്ടിച്ചതായ് കാങ്കയാൽ
ശൈത്യംപൂണ്ടതിങ്കോപിയായതുവിധം
ശോണീഭവിച്ചേറ്റവും
നിയ്യത്തം രജനീശനേ പരിഭവി-
ച്ചപ്പോളിരുൾകൈശികം
യൊയ്യത്തൊടു പിടിച്ചഴിച്ചു രജനീം
മട്ടിച്ചു തേജോമയൻ.

൭൪

ചെറുനീമാശാം വാമിയുണൊരു കരിവരവ-
മസ്തകേ പൂശിവായുരും

സിന്ദൂരം വ്യാപ്തമാകുപടി തദനലസ-
 ന്നധലശ്ചണ്ഡധാമാ
 ചന്ദ്രാശ്രുക്രിഷ്ണയാകം നളിനിയിലസുവേ
 ചേർത്താൻ ഭൂരിപുണ്യാൽ
 തന്നെ പ്രാപിച്ച ലക്ഷ്മീഭരമധരമഹ-
 സ്സാലെ പോഷിച്ചയന്നു.

൭൫

ഭംഗംകൂടാതെ കല്യാവധിയിലയരുമ-
 ഷാളികാഗജ്ജിതത്തേ
 മങ്ങിക്കും മല്ലതുയ്യാവലിയുടെ നിനദം
 ഘോരമായ് പൊങ്ങിയപ്പോൾ
 രംഗം ചുറ്റിപ്പരന്നു പരജനപദവാ-
 സ്തവ്യരാം ലോകരെല്ലാം
 തുംഗഭാഗത്തൊട്ടു ശീശമനവധി മ-
 ബെങ്ങുളങ്ങിച്ച ഭംഗ്യാ.

൭൬

പിന്നത്തത്രൈവ കംസൻ കനകമയമഹാ
 സൗന്ദര്യമൊന്നിൽ കരേരി-
 ച്ചിന്നം സ്വപാമാത്മഭൂതാദികളുടെ നടുവിൽ
 ഭീതനായാവസിച്ചാൻ
 നന്ദൻതാനും നൃപോക്ത്യാ പുനരുടനവിടെ-
 ചെന്നു കൃഷ്ണനവാദാൽ
 തന്നെപേടിച്ചു ഗോപാലകപരിവൃതനാ-
 യേകമഞ്ചേ ചകാശേ.

൭൭

ചാഞ്ഞുറൻ കൂരകമ്മാ, പടയിൽ വിരുതനാം
 മുഷികൻ ധൃഷ്ടശീലൻ
 കൂടൻ കെട്ടിലുമുളളാൻ കുശലശലനമായ്
 പേശലൻ തോശലൻ താൻ
 മല്ലന്മാർ കൂററന്വേപുരികളുടെ മദം
 കൈക്കരുത്താൽ പൊടിപ്പോ-
 രെല്ലാം രംഗത്തെന്നോക്കി തപരിതമുപഗതാ
 യുദ്ധസന്നദ്ധവേഷാഃ.

൭൮

അഥ ഹലിയൊടുക്കി പ്രാതരുത്മായ ശീശ്രോ
 ഗ്രാമിതഗളിതഭൂഷാവേഷഭീപ്താംഗനായി

പ്രഥമപടരാനാദം കേട്ടു കൃഷ്ണൻ തദാനീം
കതുകമാടഭിരംഗദാശമാശു പ്രതസ്ഥേ.

൭൯

ഗദ്യം.

തത്ര സ ഭഗവാൻ ചെന്നഥ വിപുലം രംഗഭാരമടഞ്ഞു
വസന്തം. മന്ദേതരമായ് സൃന്ദിച്ചീടിന ഭാനജനത്തിൻ സൗ
രദ്യത്തിൽ കാക്ഷപെരുത്തു കുളിച്ചു പൂജയ്ക്കും നളിപാളികളാൽ
മണ്ഡിതഗണ്ഡം. മുഹൂരപി പൊക്കി പൂരിചൊടു നീട്ടും തുമ്പി
ക്കൈകൊണ്ടെതിരിട്ടുചവരേ വമ്പൊടു സരസമിവാഹധമാനം.
പിന്നയുമതിനെ ചൂറ്റിവളച്ചി ടുന്നതമായൊരു കൊമ്പിനുമുരടി
ൽ കുളിയൊടുക്കൂടി യമത്തുവതോത്താൽ. ഒററക്കൊമ്പു പറി
യ്ക്കുംനേര തൊററക്കൊമ്പനൊടെതിരാം താനെ നൂററത്തോടു
നിനച്ചതുപോലേ പറ്റിപ്പാനിവ സന്നഹൃത്തം. അവിരളമിള
കും ശ്രാവണയുഗത്താൽ ചിറകുള്ളജന ധരണിധരത്തോ ടൊ
ത്തുലസിയ്ക്കും മസ്തകവടിവാൽ. വിത്രാസത്തൊടു വിസ്മയവും പ
ന റെല്ലാവർക്കു മയത്തും ഭീമം. പൊന്നിൻചങ്ങല രണ്ടുവശ
ത്തും മിന്നിത്തുങ്ങുകൊണ്ടു തടിത്തോ ടൊന്നിച്ചുയരു നഭിനവ
ജലദം തന്നിൽ കലരുന്നാഭാം ദധതം. മേത്തരമാകിന പട്ടുക
ളനവധി ചേത്തുചമച്ചോ രാസ്തരണത്താൽ തരുണാരുണനടെ കി
രണം തട്ടീ ടുരുണിതമാകും മേരഭാഗത്തൊടു കൂടിയിരിയ്ക്കുന്നദയ
ധരത്തിൻ മോടിയെ മുഴുവൻതന്നെ ദധാനം. ഭുഷ്ണജനാധിപ
ജനപജമതുപോൽ ഭാസ്യലനല്ലാവഗ്രഹ സഹിതം. നരവരന
ടെയൊരു ഹമ്യുവരംപോൽ സുരുചിരകണ്ഠാ ശോഭിതപാർശ്വം.
ക്ഷണഭാസമയം പോലേപേമാക ശാലിനമപി നൽ കരഭോ
പേതം. പ്രതിമാനാധിക ശോഭാവഹമ പുപ്രതിമാന സുശോ
ഭാമഹിതം. മന്ദരവപുഷമഥാപി നിതാന്ത മന്ദരവപുഷ, മഭാ
ന്തമദത്താ ലന്ധതപൂണ്ടു ജഗത്തുകളേയും ഹിംസീപ്പാനപി വാ
ഞ്ചമാവന്തം. “ഭ്രാന്തുപിടിച്ചോ രാനയിതാ മാം കൂട്ടാക്കുന്നി ല്ല

രികത്താൽ വന്നിടത്തേ, നിങ്ങളെ പലവക ചോർത്തിപ്പി
കു ഭരണനോടേ ഭണ്ഡം തോടി യേതിക്കുള്ളിൽ ഭണ്ഡപ്പെ
ട്ടൊരു ഹസ്തിപാശനൊരു വണ്ണമേക്കി നിറത്തും വീരം ചേടി
ച്ചോടാ ജനതതിയാലതി കെട്ടുകയോട്ട വിവോകിതനാകും. ക
വലയപൂർവ്വക മാപീഡംതാ കവലയനയനൻ കണ്ടു കർത്താ.

കൂട്ടാക്കാതെക്കരിക്കിലുടനേ ചെന്നു പങ്കേരുമാക്കുൻ
പുഷ്പാക്ഷേപം സപദി ചല യന്താവിനോടേവമുചേ
ഘൃതാത്മാവേ! ദിരഭനെ ഇതോ മാറുകല്ലെങ്കിലിപ്പോൾ
തിട്ടം നിന്നേ ഗ്ലാമപി! ഹനിപ്പൂന്നു ഞാൻ ഉമ്മടാസ്യം. ൮൦

നേക്കിലിന്നഹാര കൃത്യമുപനിവ
മത്തവാർത്തയിതോട്ട നീ
നോക്കനോക്കടനെ ധർമ്മരാജപു
മത്തവാർത്തയിൽ പെട്ടാ
ഇതമമോതി യതികോപിയായ് സപദി
ഹസ്തിപാൻ ഗജമധോദയൽ
സതപതം സ ഹരിയേപ്പിടിച്ചു ഗജ-
രാജനം നിജ ഭൂജേന തം.

൮൧

തെറ്റിക്കടന്നുടനവന്റെ കരത്തിൽനിന്ന്
നെറ്റിയുടിച്ചു ഹരിയക്കരിയെക്കരത്താൽ
എറ്റിപ്പിടിച്ചതിനു പിന്നയമാഗ്രഹിച്ചു
ചുറ്റുന്നവന്റെ ചരണേഷു കളിച്ചൊളിച്ചാൻ. ൮൨

വേങ്ങളിൽ ദൃഢമിന്ദ്രാഥ ഗഭീരവേദീ
പാദങ്ങൾ നാലിലു മൊളിച്ചുമരുന്ന ദേവം
മോദാഭതീവ സുചിരേണ കൃതപ്രയാസോ-
പ്യാദാതുമാക്കരി ശശാക ന യോഗിപോലെ. ൮൩

നാഗാരിവാഹനം ബാലധിയിൽ പിടിച്ചാ-
നാഗാധിരാജനെ വലിച്ചു കരദായത്താൽ
നാഗേശനും കയർ പിടിച്ചു പുരാ സലീലം
വേഗേന മന്മഥാണീധര മെന്നപോലെ. ൮൪

൮൪

ചുറ്റിഴ്ത്തിച്ചിട്ടുവരുന്ന ജഗന്നിവാസൻ
പററി കപചിൽ കപചിദിയ്ക്കു കളിക്കുമപ്പോൾ
കരറിൻ കരുത്തൊടിച്ചേൻ മലയ്ക്കു ചുറ്റും
പറന്ന മേഘമുറിപോലെ വിളങ്ങി കൃഷ്ണൻ. ൮൫

താഴാത്ത ചാതുരികൾ മെയിലണിഞ്ഞ ദേവൻ
താഴത്തുവീണ്ണതവിധം മറിയുന്നനേരം
ഉഴിയ്ക്കു കത്തിയ രേങ്ങളെയുദ്ധരിപ്പാ-
നായക്കുറീന്ദ്രനതിവേലകൾ വേണ്ടി വന്നു. ൮൬

കെല്ലേറും ഹരി യെപ്പോ-ളേൾപ്പിച്ചോ ഹസ്തിരീകലവശതയേ
കാഭിവരൻ വീണു തദാ-കുഭിനിയിൽ ദീനനതനുവേദനയാൽ.

മണ്ണിൽ ദുരഭോളിലുനല്കി ഗിരിസമമായ്
പൂണ്ട ദന്താവളത്തേ
ഭണ്ഡിച്ചേകാംശ്രീയാലേ ഹരിരഥ രദനം
രണ്ടുമാമരിദ്വ ദോട്ടാം
ഭണ്ഡംപോൽ ദന്തമേകം ഹവധരനു തദാ
നൾകി മറേറതുകൊണ്ടാ-
ച്ചണ്ഡം വേതണ്ഡമായോരണനയുമടനേ
ധർമ്മരാജനുമേകി. ൮൭

തം സപദി ദന്തവരമംസമതിലേന്തി-
ക്കംസരിപുരന്തകനശാന്തഹൃദയാനാം
രാഗഭൂവി ചെന്നു പുനരംഗഭവകാന്ത്യാ-
സ്തംഗത കുറച്ചുരുചികൊണ്ടു രുചിരാംഗൻ. ൮൮
തത്താദൃഗപിക്രമത്തെ പ്പല പല നിജ കൃ-
ത്യങ്ങളാൽ ബോദ്ധ്യമാക്കു-
ന്നതാർമാതിന്റെ കാന്തം കമലനയന-
മൊന്നാമതായിക്ഷമാണൻ
പ്രത്ഥവിശൻ തന്യ വിദ്യലുലുപലചടലമാ-
മംഗദീപ്തിവ്രജംവ-
നെത്തിത്താഡിച്ച നേത്രത്തൊടു മുതസമനായ്
തീൻ താനേ തദാനീം. ൮൯

ഗദ്യം.

തദനന്തമംസേ വിനിഹിതദന്തം. ലളിതശശാങ്കകലാങ്കി
തവിലസ നീലവലാഹകതുലിതവിലാസം. നിഹതമന്തംഗജ
ശോണിതശകലൈ രാഹിതസുഷമാ മോഹനദേഹം. കിഞ്ചിദഭ
ഞ്ചിതഘർകണത്താ ലഞ്ചിതസുന്ദരവദനസരോജം. നിഖിലജ
നാനാം നയനാനന്ദം നശംഭം ദേവകി തന്നടനന്ദന മഗ്രജസ
ഹിതം വ്യഗ്രതയൈന്യേ മദ്ധ്യേരംഗം സാഗതനായിഞ്ചുലാമോ
ഭം കണ്ടദശായാം. സകലജനങ്ങളു മവരുടെ ജന്മം സഫലാ
ഭാനീ മെന്നുനിനച്ചു. മനസിതലീയം മാഹാത്മ്യത്തെ മുഹൂർപി
ചിന്തിച്ചതിനാലുയരും രോമാഞ്ചത്താലഞ്ചിതരായി ട്രന്യോന്യം
പുനരിങ്ങിനെ ചൊന്നാർ.

എന്നു

ദേവൻ ത്രൈലോക്യസൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയകൃദിവൻ
ഭക്തരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി-

ദേവകൃഷ്ണ പുത്രനായിത്തദന ജനകനാൽ
നീതനായ് നന്ദഗേഹം

ഇപ്പയ്യൻതന്നെ പിന്നെ പ്രഥിതഭജബലാൻ
ഭാനവേന്ദ്രാൻ കൃതാന്ത-

നപ്പിച്ചാൻ പൂതന,വത്സക,ശകട,തൃണാ-
വത്, കേശി, പ്രധാനാൻ.

എന്നു

രക്ഷിച്ചാനേഷ ഭാവാൽ കൃപയൊടു കളികാ-
ലത്തു ഗോഗോപവർഗ്ഗം

ശിക്ഷിച്ചുക്കാളിയാഖ്യം ഭജഗവരമിവൻ
ഭക്തദാരം കുറച്ചാൻ

രക്ഷിച്ചാനേഷ ചോഷം ഹരിയുടെ വികൃതേ-
സ്സപ്തരാത്രം ധൂതാദിഃ

സാക്ഷാലിക്കാഞ്ചവൻതാൻ വിധിമദമഹര-
ന്മായയാ വത്സചെരയ്ക്കു.

എന്നു

ഇദ്ദേഹത്തിലതീവ രാഗിണികളാം
ഗോപാലസീമന്തിനി-

റിദ്ദേഹം ബഹുവായ് ചമച്ചു യമുനാ-
 ക്രമേ രമിപ്പിച്ചുഹോ!
 ഇദ്ദേഹം നിഖിലാരിവക്തൃമിനിമേൽ
 നിശ്ശേഷമാക്കും ജവാ-
 ലിദ്ദേഹത്തെൊട്ടു ചേന്നാരി യദുകലേ-
 വലിയുക്കുമുലുഖ്വം.

൯൩

ഇതയിത പൂർവ്വജോസ്യ ഹലഭൃത്തിവനാൽ ഹതനാ-
 യതുലബലൻ പ്രലംബനഥ ധേനുനപ്യസുരൻ
 അതിസുകൃതത്തിനാൽ നയനഗോചരരായിഹ നഃ
 കതുകമയർത്തിടുനിവ രസജനഭീതികരേ.

൯൪

ഇത്ഥം രംഗനിവാസിപോകമരുളും നേരത്തു ചാഞ്ഞരന-
 ഞ്ഞത്തിത്തോയദമണ്ഡലാരവനിഭം ഭാഷിച്ചു മല്ലപ്രഭുഃ
 ഭോ ഭാമോദര! ഭോ ഹപായുധ! നിയുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിൻക്ഷണം
 ഭൂപൻ കാഞ്ചതിനായ് തുനിഞ്ഞുമരുവുന്നസ്യ പ്രിയംചെയ്തനാം.

വന്നാലും ലഘു നന്ദനന്ദന! ഭവാ-
 നെന്നോടു യുദ്ധത്തിനായ്
 ചേന്നീട്ടിഹ മുഷ്ടികേന ഹലിയും
 കാണട്ടിതെല്ലാവരും
 ജന്യത്തിന്നു സമർത്ഥനേവ നിയതം
 നീ ശീഘ്രമേകാകിയായ്-
 തന്നേ നാഗസഹസ്രതുല്യബലമാം
 നാഗം വിമർദ്ദിക്കയാൽ.

൯൩

ബാലാവായാ മസകലബലേന ദുർദ്ദമാഭ്യോ യവാഭ്യോ
 നാലം യോദ്ധും കഥമസമയോ യോജ്യമാകുന്നു ജന്യം
 എന്നാലും കേൾ തദപി തന്നവോ ഭൂപനേതിഷ്ടമെന്നാ-
 ലെന്നുകുപാജൻ സഹജസഹിതൻ സംയുഗത്തിന്നൊരുങ്ങിൻ

ചാഞ്ഞുമുഷ്ടികന്മാർ- ചേന്നതദാനീം മദിച്ചു മല്ലന്മാർ
 മേദുരബലധൂർ്വ്വഹരാം-യാദവപുഗവമുക്കന്ദരാമാഭ്യോ.

൯൪

ഗദ്യം

വിന്നത്തേക്കഥ യെത്തുരചെയ്വു. നന്നായവിടവർ മ
ല്ലതടൻ. നിഖിലജനാനാം ഭീതി വളൻ. ഓടുക, ചാടുക, മ
റിയുക, തിരിയുക, താഴുക, പൊങ്ങുക, നീളുക, വലിയുക, യി
ങ്ങിനെ നാനാവിധമായധികം ഭംഗികലർന്നാരു ഗതിഭേദത്തി
ൻ ചാതുരികൊണ്ടു മനോഹരമായും. രൂക്ഷതയേറുന്നടിയുടെ ഗ
ബ്ബം ദിക്ഷു ച ഗഗനേ പാഞ്ഞുനിറഞ്ഞും. അവയവമെല്ലാം
തമ്മിൽ തല്ലി പൊട്ടിയവറ്റിൽ നിന്നുചലിയ്ക്കു ചോരത്തുള്ളി
കൾ തുള്ളിയൊലിയ്ക്കു നന്തിനാലേററം ഭീഷണമായും. കേശം
തമ്മിലിടഞ്ഞു പിടിച്ചും. കയ്യൊടുകയ്ക്കു പൂട്ടിയമന്തും. കരത
ലമങ്ങിനെ തമ്മിലടിച്ചും. മുഷ്ടിച്ചുരുട്ടിയിടിച്ചു തമ്മിൽ. ക
ണ്ഠം കണ്ഠേ ചേർത്തു ഹനിച്ചും. തുടയൊടു തുടയും മുട്ടൊടു മുട്ടും
ജംഘകളോടഥ ജംഘകളേയും. പാദത്തോടുപദത്തെയു മങ്ങി
നെ തമ്മിൽചേർത്തു ബലത്തൊടടിച്ചും. പോരതുതരസാ മുരുക
ന്നേരം. കുലമലയെല്ലാമുലയുന്നേരം. ദിക്കരിവൃന്ദം മറിയുന്നേ
രം. ഉരഗാധിപനും ചുരുളുന്നേരം. ക്രമാധിപനും ഭാരംതാങ്ങാ
ൻ ശക്തികുറഞ്ഞു ചലിയ്ക്കുന്നേരം. ഭോജാധിപനും തൽസ്നേ
ഹിതരും മുഹൂരപി മുഹൂരപി കൈത്താളത്തൊടു മല്ലവരന്മാർ
ചെയ്യിടുന്നൊരു കർമ്മശേഷം നന്നെന്നതിനെ മാത്രം മാനിച്ചു
വരേപിന്നയു മുത്സാഹിപ്പിച്ചുരുളുന്നേരം. മറുരുളവരും. മധു
രിപുത്തരുടെ മാഹാത്മ്യങ്ങളെ യറിയുന്നവരും മെന്തും തന്നെ
ഭജിയ്ക്കുന്നേരം. യുദ്ധം കാണാൻ ബലാമോഹം തത്രവസിയ്ക്കും
മുഷാഘനമാർ മുഹൂരപി മുഹൂരപി മുർച്ഛിതരായി ടൂയരും ക
രുണാരസമാന്റിങ്ങിനെ ഗൽഗദസഹിതം തമ്മിലുരുച്ചു. മർ

ഹാഹന്ത! കഷ്ടമിതനീതി യയ്യതമേററം
മോഹാന്ധഭ്രൂവര കരോരതയാൽ പ്രവൃത്തം
ഭൂബ്ബലിയാകുമിവനി പ്പട്ടമല്ലരേ വി-
ട്ടിച്ചാലകെന്ത മുദുതരെയെ പൊരുതിച്ചിടുന്നു. ന്ൻ

കണ്ടാലും ബത മല്ലവീരധികം
 കോപത്തൊടീബാലരേ
 വീണ്ടും നേർത്തു തടുത്തിടുന്നു ശശകേര
 ഹാഹന്ത! സിംഹങ്ങൾചോൽ
 നിന്ദിയ്ക്കുന്നിഹ ഭോജരാജനുടെ യീ-
 വമ്പിച്ച ധർമ്മതിനേ
 നന്ദിച്ചായതു കണ്ടുകൊണ്ടുമരുവും
 ദുഷ്ടാഞ്ച ഗോഷ്ടീമിമാം.

൧൦൦

ചഞ്ചൽ പീലിഗണങ്ങളാൽ വിലസുമ-
 ക്ഷേഗത്തൊടും കാൺകെടോ!
 കിഞ്ചിൽ സേവകങ്ങളോടു മലയും
 കൃഷ്ണന്റെ വക്ത്രാംബുജം
 എൻചിത്തം പിളരുന്നപോലെ വലയും-
 നേനം വിപോകിയ്ക്കയാൽ
 കിഞ്ചിൽ സ്ഥാതുമിഹാശു പോവതിനു മി-
 ന്നാഹാ ന ശക്തനോമി ഞാൻ.

൧൦൧

ഇവണ്ണമായവരൊപ്പു ഭരഞ്ഞു ഹാഹാ-
 രാവംകലന്നുളുമ്മൊഴി കേട്ടനേരം
 കാരാഗൃഹത്തിൽ മരുവുന്ന പിതാക്കൾ പുത്ര-
 ന്മാരേനിനച്ചുനതപിച്ചതി നററമുണ്ടോ?.

൧൦൨

ഘോരം മുഷ്ടിനിപാതമൊന്നു ഭഗവ-
 ദപക്ഷസ്സിലെത്തിത്തദാ
 സ്തോരാസ്യത്തൊടു ഭോജരാജനതിനേ
 മാനിയ്ക്കും ചെയ്തയാൽ
 ചേരും രോഷലവേന കിഞ്ചിദരുണീ-
 ഭൂതസ്വപനേത്രാന്തനാ-
 യാരംഭിച്ചരിമട്ടുനത്തിനു രമാ-
 നാഥൻ തഥാ രാമനും.

൧൦൩

നേരിട്ടെത്തിപ്പിടിച്ചിട്ടഥ യദുപതി ചാ-
 ണുരവീര ചൂഴറും
 നേരത്താൻ ചോരതുപ്പിച്ചധിഗതമുതിയാ-
 ക്കീട്ടു താഴത്തു തളി

കൂരം മുഷിപ്രഹാരമുസലിയുമടനേ
 മുഷികം നഷ്ടമാക്കി
 വേരറ്റശീരുഹങ്ങൾ മറിയമതുവിധം
 വീണ്ടു തെന്ത മല്ലവീരന്ത.

൧൦൪

അനന്തരം തടുത്തതൃത്ത കൂടന്നെ മല്ലനേ
 ഹനിച്ചു സീരി നിന്ദയോടു സവ്യമുഷിയാലുടൻ
 ജനാദ്രനൻ ശലം തഥാ ച തോശപഞ്ച കാൽകളാൽ
 തനിച്ചടിച്ചു മസ്തകം പൊടിച്ചു വീഴ്ത്തി തൽക്ഷണം. ൧൦൫

ഗദ്യം.

ചില്ലറപിന്നെ ശ്ലേഷിച്ചീടിന മല്ലന്മാരാ മധമന്മാരേ ഈ
 കാരത്താൽ തന്നെ തട്ടിപ്പങ്കജനാഭൻ ഭൂരത്താക്കി. ആശുവിളി
 ച്ച വയസ്യന്മാരാം ഗോപന്മാരേ യവരാടുകൂടി ബുലരാമനമാ
 യ് സപാത്മാരാമൻ. പടപടയിടരും പടഹാവലിയുടെ താളംപോ
 ലെ ചുവടുചവുട്ടി ബ്ദംഗികലനാരംഗതലത്തിൽ കോമളമാ
 യിക്കളിതടരുമ്പോൾ. തത്താദൃശമാം പുരുഷോത്തമനുടെ കൃത്യം
 കണ്ടു സമസ്തജനങ്ങളു മാശ്ചയ്യപ്പെട്ടളവില്ലാതേ വളരും മോദം
 കരളിൽ തേടി കൊള്ളാം കൊള്ളാമെന്നരുളുമ്പോൾ. രോഷഭ
 രത്താൽ ധഷിതമതിയായ് ഭോജമഹീപതി യടനേതന്നെ പാ
 ണിയുയർത്തി പ്പടഹാദികളുടെ ഘോഷം 'മതി, മതി,' യെന്നു
 തടുത്തു രൂക്ഷതരം പുനരിങ്ങിനെ ചൊന്നാൻ. ൧൦൬

ഇക്കാണപ്പെട്ട ഗോപാധമശിശുയുഗളം
 നിദ്രയം മദ്യമിതപാ
 ചിക്കുന്നാട്ടി പ്പറത്താക്കവിനിവരുടെ ക-
 ണ്ണേപിടിച്ചെന്റെ ഗേഹാൽ
 മുഷ്കന്മാരായ ഗോപാലകരുടെ ധനമെ-
 ല്ലാം ബലാ ദുഃഖരിപ്പിൻ
 ധിക്കാരം കൂടുമേഷാം പരിവൃദ്ധമിവനേ
 പാശമിട്ടാശു കെട്ടിൻ.

൧൦൭

മുഷ്ണേരം വസുദേവനെ ദ്രുതതരം
 ഹിംസിയ്ക്കുവിൻ ഭർമ്മതിം
 തക്തിയ്ക്കേണ്ട യദുക്കളേയുമപരാ-
 നസ്തദിഷ്ട് പക്ഷഗാൻ
 ഭൃഷാഗ്രേസരമുഗ്രസേനമപി തം
 ശീഘ്രം ഹനിപ്പിൻ ദയ-
 യ്ക്കൊട്ടും നിങ്ങളധീനരാകരുതിവൻ
 മൽതാതനെന്നോക്കയാൽ.

൧൦൭

ഇത്ഥം കംസനദാന്തരോഷപര്യന്തം
 ഭൂയോപി ഘോഷിയ്ക്കവേ
 ശ്രുതവാ താനഹിതാപകാരകമഹാ-
 വീര്യൻ യദശ്രീപതിഃ
 ആഭോപത്തോടു മുൽപ്പവിച്ചു ഗരുഡൻ
 പ്രോത്തുംഗമാം ശൈലരാഘം
 ക്രൂരം പോൽ വിനതാത്രിഭഞ്ജനകരൻ
 സൌധം തമാശ്രുഡവാൻ.

൧൦൮

ചാടിക്കുതിച്ചരികിലെത്തിയ തന്റെ കാലം
 മേടയ്ക്കുകത്തു പുരതഃ പ്രസമീക്ഷ്യ കൃഷ്ണം
 പീഠത്തിൽനിന്നുടനെയീററഥ ഭോജരാജൻ
 ചേടഞ്ച വധഗമപി കയ്യിലെടുത്തു ഭീമേന.

൧൦൯

അത്യഗ്രമാമസി ചൂഴറുകകൊണ്ടു കോപാൽ
 കുത്തിജ്ജലിച്ചവരുമു പ്പുരുഷം പുരാണം
 വസ്രുഷ്ഠകൊണ്ടനലഭോവനെയെന്നപോലാ-
 ഹൃത്ഥം ശിരനാശു മടയൻ തടയാൻ തുടങ്ങി.

൧൧൦

ഉനക്കോടെതൃശ്ശമവനെപ്പിടിപെട്ട ശീഘ്രം
 ഞെക്കിപ്പൊടിപ്പവില സന്ധികളും കുരാഭാം
 ആശോ വരംഗഭൂവി മേടയിൽനിന്നു തള്ളി
 വിചാരിരൻ തനിയെചാടി യവന്റെ നെഞ്ചിൽ.

൧൧൧

കപാശ്വേ കൃഷ്ണൻ കിത്തു ചൊമ്പുന്ന കൃഷ്ണൻ
 വദ്ധ്യൻ കൃഷ്ണൻ ദേഹിമാമോഷ കൃഷ്ണൻ

ഇതഥാ ശാപാൽ കൃഷ്ണനെന്നോക്കയാൽ താൻ
തത്സായുജ്യം പൂണ്ടവൻ ധന്യധന്യൻ.

൧൧൨

അപ്പോൾ ബ്രഹ്മാണധർമ്മമേന്മയുടെ തുരുഭാ-
രത്തിനാൽ ഭഗനാകം
സർപ്പേന്ദ്രാൽ തൊരിമാറും ധരണിയിലുഴറി-
പ്പാഞ്ഞ ദേവൈവിമുക്തം
കംസലാപംസാൽ പ്രമോദിച്ചുഴലുമമരിമാർ
തൻമുഖാബ്ജത്തിൽനിന്നു-
സ്രംസിയ്ക്കും മന്ദഹാസാദധികസുഷമമാം
പുഷ്പവർഷം പതിച്ചു.

൧൧൩

പിന്നെക്കുങ്കാദി കംസാനജരുടനൈതിരി-
ട്ടെട്ടുപേർ നിഷ്കരന്മാ-
രൊന്നിച്ചേതാൻ ഹനിച്ചു രിപുകലഭയലാ-
ട്ടാരവെന്ത രാമകൃഷ്ണൻ
കാളീന്ദ്രന്മാർ കണ്ണുക്കളിലധികതരം
പീഡയേററിപ്പിളർക്കും
ഗംഭീരാഭാവമോടെ മൃഗപതികൾ ബലാൽ
ജംബുകാനെന്നപോലെ.

൧൧൪

ദീനതപം കലരുന്ന ഭാരജനത-
യ്ക്കുശാപാസമേകിപ്പെരു-
ത്താനന്ദക്കടലിൽ കുളിച്ചു ജനക-
ന്മാരേ വണങ്ങിപ്പറും
സ്ഥാനത്താഹുകനേയിരുത്തി നൃപതേ-
ജ്ഞാപാലനാഥം പരം
മാനിച്ചാത്തഗൃഹത്തിലേക്കു ഗമയാ-
മാസ പ്രഭുണ്ണാം പ്രഭു.

൧൧൫

ഭക്തർക്കുപേരു മഖിലാർത്തികളേ ഹനിച്ചും
മത്തേകിയും സകലജീവനിരയ്ക്കുമേറും
താതാഗുജന സഹിതൻ മധുരാപുരത്തിൽ
പാർത്താൻ പ്രാഗുച്ചാതിയായ് പതിരിന്ദിതായാ. ൧൧൧൩

നിമ്ിച്ചു ഞാനിതുവിധം മലയാളഭാഷാ-
സമ്മിശ്രമാകിയൊരു കംസവധാഖ്യചരപു
സമോദമോടിതിനെ നോക്കി മഹാജനങ്ങൾ
നമ്മിൽ കനിഞ്ഞു പിഴുതീർത്തുള്ള ഒരു ഭദ്രം.

കേരളീയഭാഷാകംസവധചരപു

സ നൃ ണ് .

ശ്രീഭദ്രസ്ത.

